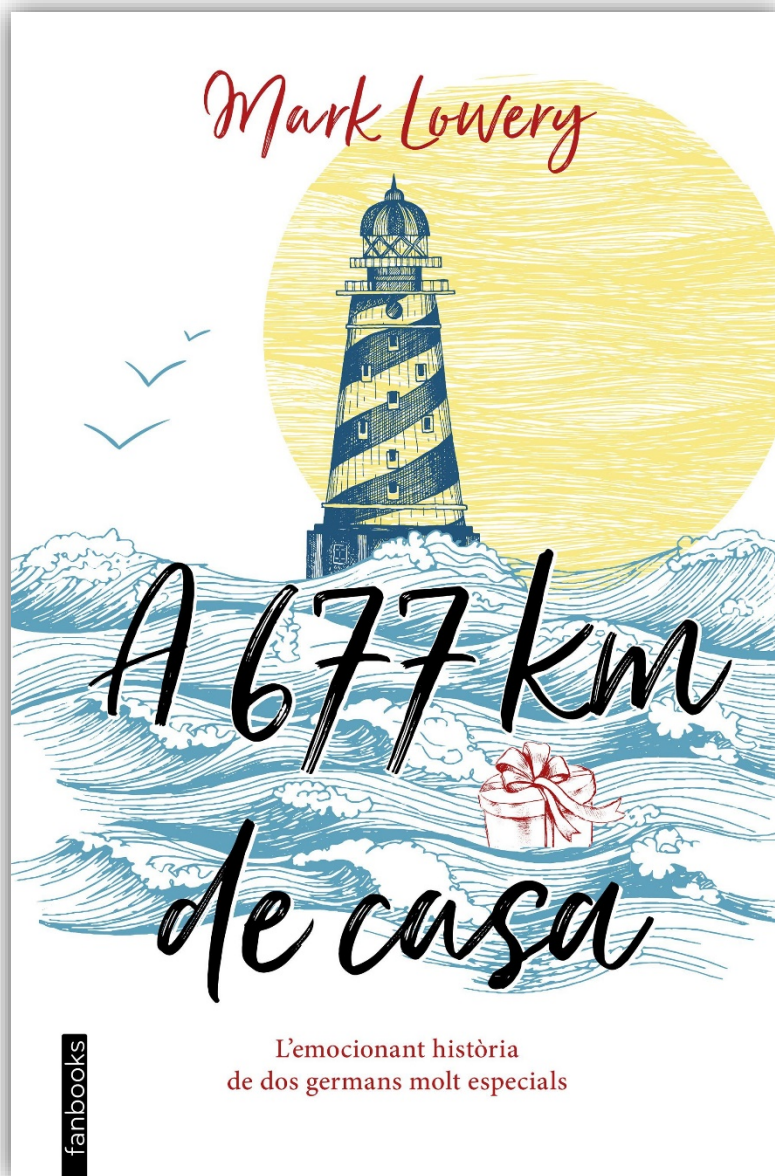

El gust per la lectura 2022-2023

Quadern per a l'alumnat

Mercè Soler i Canals

El Gust per la Lectura 2022 – 2023

Primer i segon d'ESO

Quadern per a l'alumnat

Departament d'Educació

Subdirecció General de Llengües

Servei de Suports i Recursos Lingüístics

Mercè Soler i Canals

Setembre de 2022

Atès el caràcter docent d'aquesta publicació, per a la citació de fragments de textos d'altri i la reproducció de fotografies procedents d'obres publicades (de les quals se cita adequadament la font i el nom de l'autor) ens acollim al dret de citació reconegut a l'article 32.1 del Text refós de la Llei de propietat intel·lectual, aprovat pel Reial decret legislatiu 1/1996, de 12 d'abril, i a l'article 10.2 del Conveni de Berna per a la Protecció de les obres literàries i artístiques, de 9 de setembre de 1886; i, per tant, està exempta de la necessitat d'autorització i abonament dels drets d'autor.

Els continguts d'aquesta publicació estan subjectes a una llicència de Reconeixement-No Comercial-Compartir Igual 4.0 Internacional de Creative Commons. Se'n permet còpia, distribució i comunicació pública sense ús comercial, sempre que se n'esmenti l'autoria i la distribució de les possibles obres derivades es faci amb una llicència igual que la que regula l'obra original. La llicència completa es pot consultar a: [Creative Commons — Reconeixement-NoComercial-CompartirIgual 4.0 Internacional — CC BY-NC-SA 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/)

ÍNDEX

ÍNDEX.....	2
PRESENTACIÓ.....	4
ABANS DE LA LECTURA	5
EL LLIBRE, UN OBJECTE BONIC.....	6
EL LLIBRE PER FORA	9
L'autor.....	11
... I PER DINS	11
L'ESPAI	11
DURANT LA LECTURA.....	13
PRIMERA ETAPA.....	14
SEGONA ETAPA	23
TERCERA ETAPA	36
QUARTA ETAPA.....	53
CINQUENA ETAPA	78
SISENA ETAPA.....	82
SETENA ETAPA	86
VUITENA ETAPA	91
NOVENA ETAPA.....	92
DESPRÉS DE LA LECTURA	94

- Què és morir-se?
- Tornar-se estrella.

Aloma, de Mercè Rodoreda

PRESENTACIÓ

A 677 km de casa és una novel·la que, a primer cop d'ull, pot ser considerada una novel·la d'aventures, i ho és, però una vegada n'inicieu la lectura, us adonareu que l'autor, Mark Lowery, us endinsa cap al món de les emocions, un tema que ens afecten a tots, però a vosaltres, joves, de manera especial.

L'educació emocional a l'aula preocupa el professorat perquè és una part fonamental de la vostra educació integral i holística i, a més, perquè comporta la millora dels resultats acadèmics. A partir de l'anàlisi detallada de la novel·la, i del treball que se'n genera, us acompanyarem en un procés d'autoconeixement i introspecció personal.

Us proposem un joc a tres bandes: un intercanvi d'experiències entre l'alumnat, el professorat i en Martin, el protagonista de la novel·la, que no vol ser tan sols una lliçó per aprendre continguts, sinó una reflexió per identificar i treballar emocions i estats emocionals. De la mà d'en Martin i dels altres personatges de la novel·la, fareu un viatge per consolidar un aprenentatge que us servirà en molts moments de la vida. Desitgem que la lectura de *A 677 km de casa* us agradi i que el treball que us presentem us resulti interessant i profitós.

Mark Lowery

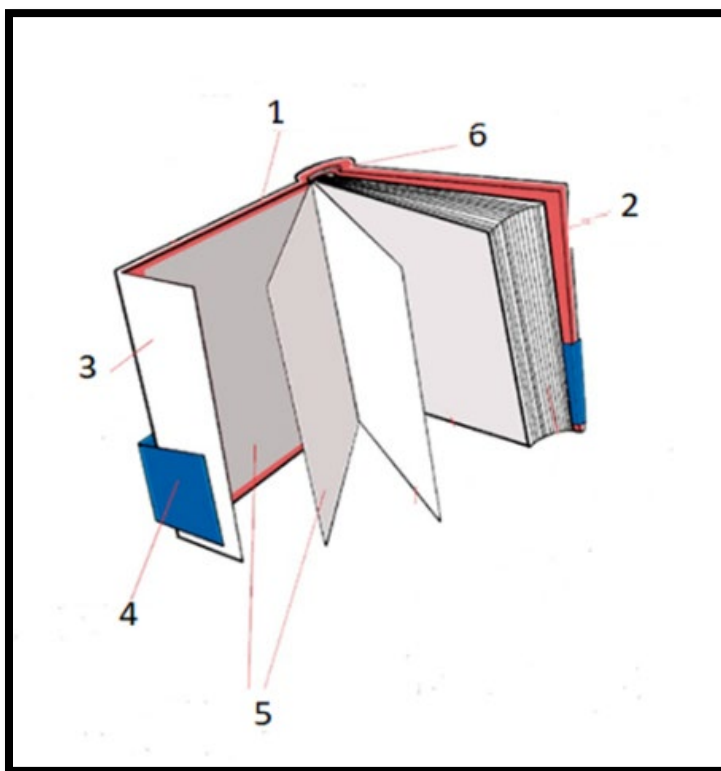
ABANS DE LA LECTURA

EL LLIBRE, UN OBJECTE BONIC

1. Abans d'encetar la lectura, observeu amb atenció el vostre llibre (per fora i per dins) i després contesteu el [KPSI que trobareu a l'annex](#). Quan acabeu de contestar-lo, pengeu-lo a l'àlbum de lectura.

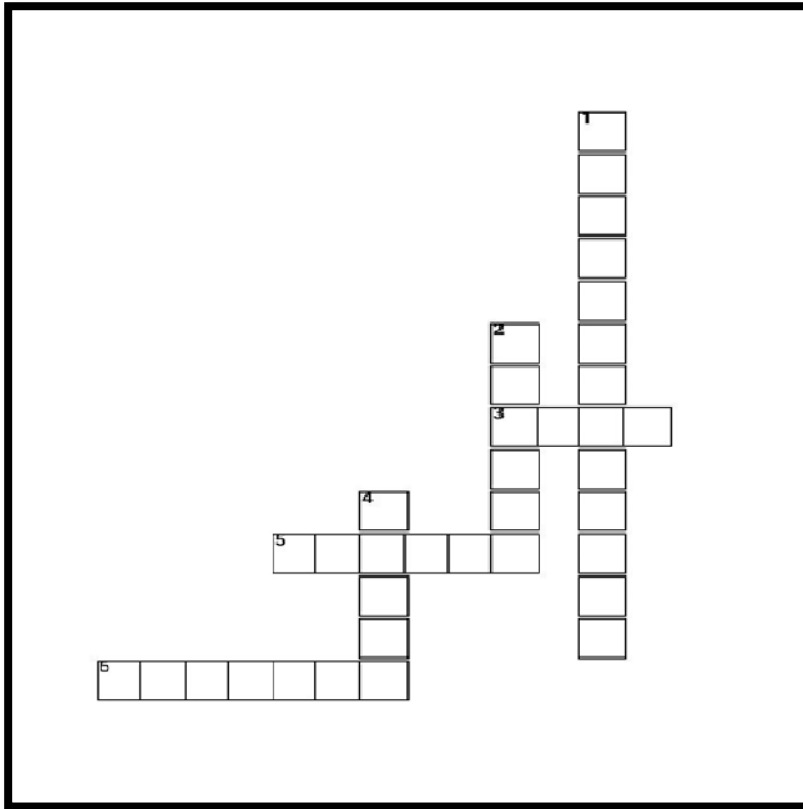
a. Avui dia estem acostumats a llegir diferents tipus de textos en formats i suports diferents, però fins fa ben poc només existien els llibres en paper. Fixeu-vos en les parts que té. Sabríeu identificar-ne el nom de cadascuna a partir del dibuix?

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.

b. A continuació poseu-vos a prova i completeu els mots encreuats següents:

Verticals

1. Protecció amb què es cobreix el costat posterior del llibre.

2. Part de la coberta o sobrecoberta d'un llibre doblegada cap a l'interior en què s'acostuma a imprimir informació sobre l'autor o l'editor del llibre.

4. Tira de paper que envolta un llibre i el promociona.

Horizontals:

3. Part del llibre oposada al tall, on s'uneixen els fulls i els plecs.

5. Full entre el llibre i cadascun dels cartons de la coberta.

6. Protecció amb què es cobreix el costat anterior del llibre.

d. Quines d'aquestes parts té el nostre llibre i quines no?

e. Tot seguit, relacioneu cadascun d'aquests termes amb la definició i les fotografies:

Terme	Definició
1. Pergamí	a) Imprès abans de l'any 1500
2. Mecanoscrit	b) Obra escrita a mà
3. Manuscrit	c) Escrit a màquina
4. Incunable	d) Pell d'animal preparada per escriure-hi.

ESCRIT A MÀQUINA	INCUNABLE
	
ESCRIT A MÀ	MANUSCRIT
	

f. **Ampliem el vocabulari!** Ara que ja sou gairebé experts bibliòfils, sabríeu explicar què volen dir les frases fetes següents, relacionades amb els llibres? Podeu trobar-ne més o consultar-les [aquí](#):

- Parlar com un llibre:
- Girar full:
- Ser una rata de biblioteca:
- Explicar-se com un llibre obert:

EL LLIBRE PER FORA

2. Fixeu-vos amb atenció en l'**exterior** del vostre exemplar.

a. Us podríeu fer una idea aproximada de la temàtica del llibre a partir només del que observeu en la **coberta** i la **contracoberta**?

b. Us heu fixat en els **subtítols**, en les negretes i en les majúscules? Per què us sembla que deu servir el **subtítol**?

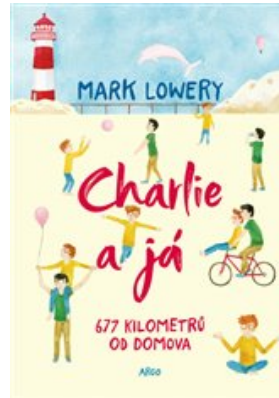
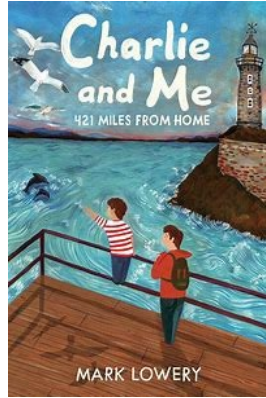
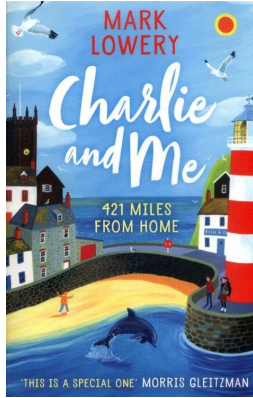

c. Què us suggereix l'expressió "germans molt especials"?

d. Us agrada que la **contracoberta** us doni pistes de la novel·la abans de començar-la a llegir o us estimaríeu més no saber-ne res?

e. Quin és el **títol original**? Busqueu-lo en els crèdits de la novel·la.

3. Les **cobertes** dels llibres sovint ens donen algunes pistes sobre l'argument o els personatges que apareixen a l'interior. Fixeu-vos en les cobertes de diverses edicions d'aquesta novel·la i responeu les preguntes següents:

- Creieu que el disseny de les cobertes varia segons el país on s'editen?
- Amb tota aquesta informació, podeu predir o suposar el que s'esdevindrà?
Com començarà, com acabarà... com us ho imagineu?
- Feu una llista de paraules que cregueu que poden sortir al llibre.
- Què creieu que aprendreu amb aquesta lectura?
- Podeu intuir a quin gènere pertany el llibre?

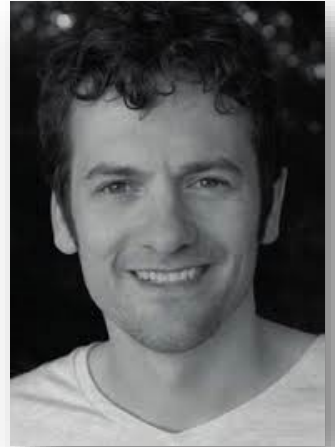

L'autor

4. Fixem-nos ara en la informació que trobem a la **solapa** del llibre.

a. Què se'ns hi explica?

b. Busqueu més informació sobre l'**autor**: quines són les dades biogràfiques més importants, quins llibres ha publicat... i feu-ne un pòster o una infografia que les sintetitzi.

... I PER DINS

5. Abans de començar a llegir-lo, us heu adonat que el llibre no té índex? Quines parts i subparts té l'**estructura** el llibre? Identifiqueu-la entre tots i elaboreu-ne un **índex**. En acabat, pengeu-ne l'esquema a l'Àlbum de lectura.

L'ESPAI

6. Abans de començar a llegir convé que ens situem una mica en quin **espai** es situa la trama de la novel·la.

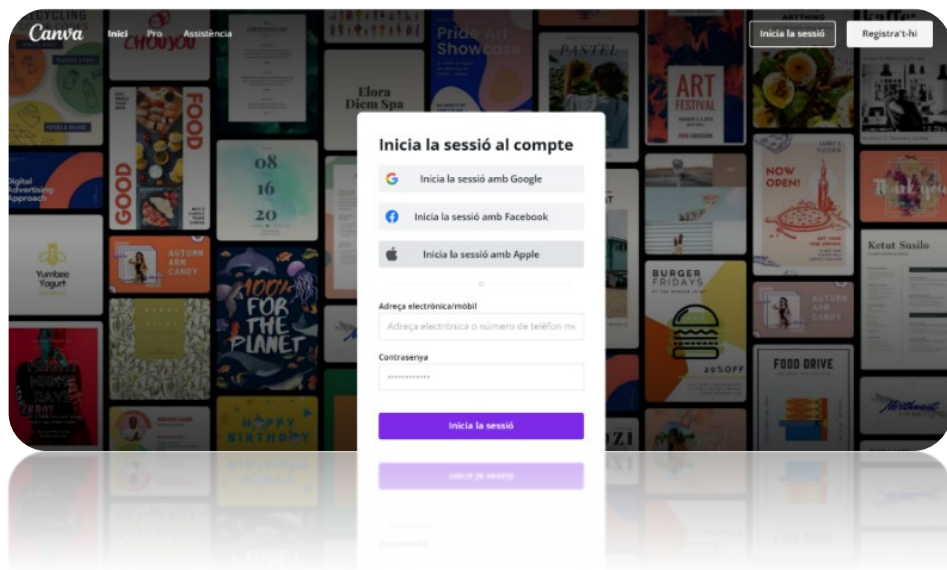
a. **Acció!** On comença l'acció? Sabríeu situar-lo en un mapa?

b. Cartografieu en el *Google maps* la ruta, el **temps** i el mitjà de transport dels

llocs que surten a cada etapa. Captureu-ne la imatge i pengeu-la a l'Àlbum de lectura.

- c. Us imagineu fent un viatge d'aquestes característiques sols? Quin és el punt més allunyat de casa on heu anat sols pel vostre compte? Amb amics, potser, però sense cap adult que us acompanyés?

- d. Per tal que us en feu una idea més clara del viatge que enceten els protagonistes, trieu un lloc a 677 km de casa vostra, busqueu-ne quatre fotos i feu-ne un àlbum amb la plataforma *Canva*. Captureu-ne la imatge i pengeu-la a l'Àlbum de lectura. Si és la primera vegada podeu visionar el [següent tutorial](#).

Mark Lowery

DURANT LA LECTURA

PRIMERA ETAPA

7. **Poesia.** Abans de començar la primera etapa llegim un poema. Es titula *Dofí saltant*. Qui creieu que l'ha escrit? Per què hi ha ratlles a la pàgina? A què es pot deure?

Llegiu atentament el poema i empleneu el text següent amb la informació que hi falta:

Pel que fa a la forma, el poema està escrit en _____ i sobre un full _____, en un estil de tipus de lletra _____. Sabem el nom, cognom i anys de l'autor de la composició poètica: _____.

Una vegada l'hàgiu llegit, noteu que el jo poètic (el narrador) parla de la _____ d'algú i el compara _____. El tria com a exemple _____.

CAPÍTOL 1: Galetes i melics _____ pàg. 11

8. **Els personatges.** El relat que acabeu d'encetar està escrit en primera persona del singular.
- a. Qui ens explica la història? Identifiqueu aquest personatge amb exemples de la lectura.
- b. De qui parla?

c. Us heu fixat que el personatge-protagonista és l'encarregat d'explicar-nos la història? Com s'anomena?

d. Què ens vol fer entendre el narrador-protagonista quan ens diu...

e. Qui és i com reacciona el senyor Farook.

9. Penseu-hi!

a. Per què les galetes que hi ha a la llauna són tan especials? Feu-ne algunes hipòtesis.

b. *"No vull dir-li on anem fins que no siguem al tren. Només s'esveraria."* Què ens vol donar a entendre?

10. Descripcions. En Marty, en aquest capítol, ens fa una presentació del seu germà, però ho fa de maneres diferents:

- A partir de les coses que diu o fa (*“Ara estic carregant el làser del melic.”*).
- Amb una descripció més acadèmica que el senyor Hendrix li demana com a joc d’escalfament.
- Destacant-ne un tret distintiu, quan són a la botiga del senyor Farook.

a. Busqueu-les i indiqueu si són descrites de manera **objectiva**, és a dir, si s’explica tal com són; o **subjectiva** si n’assenyala característiques que li agraden o no, o les exagera (com és el cas de les caricatures).

b. A qui s’adreça el narrador quan diu *“El que us deia. Té el cervell regirat”*?

c. Ho fa de manera objectiva o subjectiva?

11. Signes gràfics. Localitzeu els signes gràfics i tipogràfics que hi surten. Què ens indiquen?

Quins són?	Què ens indiquen?

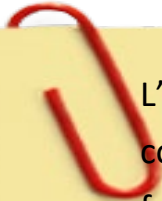

12. Penseu-hi!

- Què li deu passar a en Charlie?
- Creieu que és una persona especial, diferent de la resta?
- A on deuen anar?

CAPÍTOL 2: Pas de morsa _____ pàg. 14

- 13. Penseu-hi! Els inicis d'en Charlie.** Al començament del capítol hi ha una analepsi, és a dir, una informació que aclareix fets passats d'en Charlie: *“Hi ha una cosa que tothom ha de saber d'en Charlie: és un miracle.”*

L'**analepsi** o **flashback** és un recurs narratiu que consisteix a interrompre la seqüència cronològica dels fets que s'expliquen per inserir-hi records o esdeveniments que han tingut lloc en el passat. El salt enrere en el temps és una tècnica molt habitual en textos narratius, però també s'utilitza en cinema i televisió.

Després de llegir aquest quadre informatiu, responeu les preguntes següents:

- Quins problemes va patir en Charlie?
- Què vol insinuar en Marty amb la frase: *“Em vénen basques només de pensar el poc que li va faltar per... ja sabeu...”*?

- c. Per què usa els punts suspensius?
- d. Què creieu que va representar per a en Marty quan el pare li va dir: *“Hauràs de tenir cura d’ell”*?
- e. Busqueu una mica més d’informació sobre els bebès com en Charlie. Quan es considera actualment que un bebè és prematur? N’hi ha de diferents tipus? Quins problemes de salut poden patir?

A continuació, llegim un pensament d’en Marty sobre el seu germà:

“En Charlie és d’allò més divertit però de vegades pot ser com un gatet perdut: va a empentes i rodolons per la vida, desconcertat i sense entendre res del que passa al seu voltant. No és que jo sigui bona persona ni res. Simplement, l’he d’ajudar.”

- f. Creieu que deu ser fàcil per a ell aquesta situació?
- g. Com reaccionaríeu vosaltres si us en fessin responsables?
- h. En Charlie es deixa ajudar sempre pel seu germà?
- i. En Marty ens n’explica tres anècdotes. Quines són?
- j. Quina relació té el títol del capítol amb allò que s’explica?

CAPÍTOL 3: Nois invisibles _____ pàg. 17

14. Penseu-hi!

- a. Què passa a una hora intempestiva de principis de setembre?
- b. Quina actitud tenen els pares envers en Charlie, especialment, la seva mare?
- c. Segons en Marty, què pensa la resta de gent d'en Charlie?

15. Esperit crític. Us heu fixat que en Marty fa una crítica al sistema educatiu? Busqueu-la i expliqueu-la amb les vostres paraules.

16. Els personatges. Germans i amics. Quines dificultats té en Charlie? Com l'ajuda en Marty? Reflexioneu-hi i completeu la graella:

Dificultats d'en Charlie	En Marty l'ajuda
No es pot concentrar...	
	Intentant tenir paciència i no frustrar-se.
	Haurà d'estar sempre alerta.

- a. Quan en Charlie li pregunta per què han marxat sense dir res al pare i a la mare què li respon en Marty? És veritat?
- b. En Charlie se'l creu?
- c. Per què ho fa, segons en Charlie?
- d. I vosaltres què en penseu?

17. Emocions. De camí cap a l'estació, en Marty experimenta dues emocions ben diferenciades.

- a. Llegiu tots dos paràgrafs i identifiqueu-les.

“Intento no mirar a ningú. Tinc la sensació que algú ens aturarà i ens preguntarà què fem pel carrer tan d'hora, o ens preguntarà on són els nostres pares, o avisarà la policia. Però sembla que ningú no es fixa en nosaltres. Tots en tenen prou de pensar en les pròpies vides. Som invisibles.”

“Mentre caminem, em començo a relaxar una mica. Cada pas ens acostava més a la seguretat.”

- b. Haureu observat que les expressions del primer paràgraf estan relacionades amb una emoció desagradable, provocada per una sensació de perill (real o

imaginària). Però, què és una **emoció**? Definiu-la amb les vostres paraules i després compareu-les amb la definició que trobareu al diccionari de l'IEC.

Quan una emoció desencadena canvis, tant en el cos com en l'expressió gestual, s'anomena **reacció emocional**. Però quan les emocions són reflexionades, definides i valorades parlem de **sentiments**.

c. Amb l'ajuda de les pistes que us donem, trieu la paraula que més s'ajusti a cada definició de les emocions relacionades amb la **POR**:

PR__CUP__

Reacció emocional automàtica quan hem de resoldre problemes de la millor manera possible.

IN_ER_T__A

S'activa en situacions que la informació és imperfecta o desconeguda.

A_SI_T_T

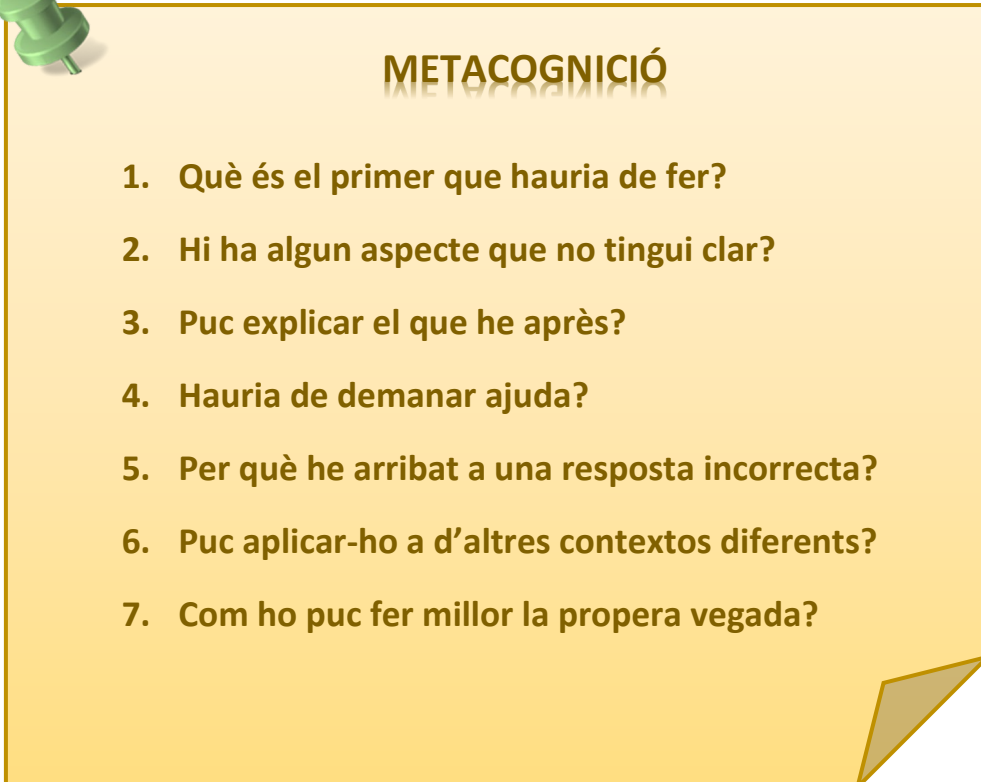
Resposta emocional d'anticipació involuntària de l'organisme davant d'estímul que es perceben com a amenaçadors o perillosos.

d. A continuació, feu un núvol de paraules sinònimes vinculades a la por. Busqueu deu formes sinònimes al diccionari i genereu-lo amb l'ajuda d'aquest [web](#). En acabat, captureu-ne la imatge i pengeu el núvol a l'Àlbum de lectura. Aquí teniu uns models de núvol com a exemple:

18. L'escriptura com a teràpia. Al final del capítol en Marty diu: *“Necessito conservar la calma i ser positiu, i per això, durant la resta del trajecte al centre, intento escriure un poema mentalment.”* Per què creieu que li serveix l'escriptura, a en Marty? I vosaltres? També acostumeu a escriure o teniu altres maneres que us ajuden en moments semblants?

19. Metacognició. Com a aprenents és important que busqueu alguns moments per promoure la metacognició a l'aula; és a dir, perquè reflexioneu sobre el vostre propi procés d'aprenentatge i que us qüestioneu què i com apreneu, perquè acabeu de resoldre dubtes, etc. Per això anireu trobant aquesta mateixa activitat al llarg del dossier, concretament, al final de cada etapa del viatge. Responen les preguntes següents i pengeu les vostres reflexions a l'Àlbum de lectura.

METACOGNICIÓ

1. Què és el primer que hauria de fer?
2. Hi ha algun aspecte que no tingui clar?
3. Puc explicar el que he après?
4. Hauria de demanar ajuda?
5. Per què he arribat a una resposta incorrecta?
6. Puc aplicar-ho a d'altres contextos diferents?
7. Com ho puc fer millor la propera vegada?

SEGONA ETAPA

20. Poesia: Només vius un cop. Com a l'etapa anterior, aquest apartat està encapçalat per un poema. Un haiku. Llegiu-lo i reflexioneu sobre aquestes qüestions:

a. Quina semblança té amb el poema anterior?

b. Quina relació té el poema amb l'acabament del capítol *Nois invisibles*?

CAPÍTOL 4: L'estació _____ pàg. 25

21. Emocions: Quins nervis! La por i el fet que les coses no surtin com ell s'esperava sembla haver desencadenat la **ira** i el dolor físic o emocional d'en Marty.

- a. Quin fet li impedeix assolir el seu objectiu més important i que té com a resposta l'enuig i la irritació del nostre protagonista?

- b. La seva ira no només s'activa amb **pensaments obsessius**, sinó que hi ha tot un seguit de reaccions emocionals. Assenyaleu-les i classifiqueu-les segons si fan referència als seus pensaments, al comportament, a la respiració, a la salivació o a la gesticulació. Fixeu-vos en els exemples:

Reaccions emocionals	Exemples
pensaments	<i>No trobo el paper.</i>
comportament	<i>(...) tinc les mans tapant-me les orelles i els ulls tancats amb força.</i>

respiració	<i>Respiro profundament.</i>
salivació	<i>M'empasso el nus enorme que tinc a la gola.</i>
gesticulació	<i>Em tremolen les mans.</i>

- c. Llegiu amb atenció la següent llista de mots. Són emocions i estats emocionals vinculats a la ira:

adversitat, **agitació**, ~~ALERTA~~, bloqueig,
còlera, **contrarietat**, **enrabiada**,
enuig, **frustració**, **hostilitat**,
impotència, ~~IMPULSIVITAT~~, **incomoditat**,
irritació, **mal humor**, **obsessió**, **ràbia**,
tensió...

- d. Relacioneu-les amb els exemples extrets del text de l'exercici anterior. Podeu seguir aquests exemples-model:

- “No trobo el paper” → pensaments- bloqueig
- “(...) tinc les mans tapant-me les orelles i els ulls tancats amb força” → comportament- impotència
- “Respiro profundament” → respiració-tensió
- “M’empasso el nus enorme que tinc a la gola” → salivació-ràbia
- “Em tremolen les mans” → gesticulació- agitació

22. Penseu-hi! Llegiu atentament aquest text i responeu a les preguntes següents:

Les emocions són "corporals" i necessàries per viure i relacionar-se. Les emocions i el pensament estan relacionats. Això vol dir que sempre que tinc una emoció, tinc un pensament associat que influeix en el fet que l'emoció sigui agradable o desagradable. No hi ha emocions "bones" i "dolentes", sinó emocions adequades o no adequades. Hi ha molts **graus, intensitats i matisos en les nostres emocions**. Cal conèixer-les i aprendre a gestionar-les.

- a. Si us trobéssiu en el paper del protagonista, hauríeu actuat de la mateixa manera davant d'una por imaginada? Heu viscut alguna situació semblant?

- b. Com us heu sentit una vegada heu acabat de llegir aquest capítol?

23. Esperit crític. En aquest punt hi trobem una segona crítica al sistema educatiu. Recordeu quina era la primera crítica que en Marty exposa a la novel·la? I ara, què en critica? Expliqueu-ho amb les vostres paraules.

24. Signes gràfics. En aquests fragments, les cometes i els punts suspensius què ens indiquen?

25. Fem memòria! Quin és l'element que trobem a les costes o en els ports, que serveix per orientar de nit els navegants, que vau veure a la coberta del llibre i que ara ha tornat a sortir?

CAPÍTOL 5: Saint Bernards _____ pàg. 29

26. Un lloc en el món. Després de llegir aquest capítol, quina creieu que n'és la idea principal?

27. Tècnica narrativa. Fixeu-vos que en aquest moment de la novel·la l'acció s'atura i va enrere per recordar fets passat, ja viscuts. Aquesta tècnica narrativa s'anomena *flashback*. Concretament, quin fet del passat ens explica?

28. La descripció. En Marty ens descriu, de manera detallada, el poble. Fixeu-vos que, llavors, l'acció és més lenta. Per parelles, busqueu aquest fragment descriptiu, llegiu-lo i feu-ne un dibuix. Quan l'hàgiu acabat, fotografieu-lo i pengeu la imatge al vostre Àlbum de lectura.

29. Emocions: l'alegria. En una atmosfera acollidora i plàcida, aquest capítol retrata la il·lusió amb què preparen les vacances. El goig de compartir en família tot d'experiències noves els fan sentir feliços i eufòrics. En Marty i en

Charlie estan entusiasmats, envoltats del pare i la mare. El pare feia broma i els nois se senten confiats i segurs.

a. Busqueu-ne citacions que ho justifiquin.

b. Us heu sentit mai així? Compartiu, oralment, un moment d'alegria viscut amb la família, amb els vostres companys i companyes de classe.

c. De l'explicació del començament del punt 34, destrieu-ne vuit paraules sinònimes vinculades a l'**alegria**. Tingueu en compte que si són adjectius els haureu de convertir en substantius.

Adjectius	Substantius

d. Genereu el tercer núvol de paraules mitjançant aquesta [pàgina web](#) i, en acabat, captureu-ne la imatge i pengeu-la a l'Àlbum de lectura.

A continuació teniu uns models d'exemple:

30. Penseu-hi! Repasseu els fets argumentals del capítol i responeu les qüestions següents:

- Què deu voler dir en Marty: *“Jo suposo que vaig preferir quedar-me una mica en segon pla i deixar-lo brillar.”* (pàg. 30).
- Quina experiència s’esdevé per primera vegada?
- Davant la sorpresa, com s’expressen els personatges?
- Recordeu alguna situació personal viscuda per primera vegada?
- Descriviu-ne les sensacions.
- Busqueu entre tots altres expressions que denotin sorpresa.

- g. La **sorpresa** és una emoció causada per un fet o una situació inesperada. És una emoció que pot ser negativa o positiva, depèn del fet que la produeix. Segons el que heu llegit, en aquest cas que us sembla positiva o negativa?

31. Ampliem el vocabulari. “Arribar amb els ulls vermells”, “Donar un cop d’ull”, “Aclucar els ulls”... són algunes de les expressions que hi surten i que fan referència a una part concreta del cos.

- Què volen dir?
- En sabeu alguna més?
- Quan diu: “*Com una puça amb picor al cul*” fa ús del sentit de l’humor. Podríeu inventar-vos una frase semblant?

32. Recursos narratius. Una figura retòrica (recurs semàntic) que trobareu en aquest capítol és la **personificació**. Trobeu-la en el text i proveu de definir-la a la vostra manera.

33. Què passarà? El capítol acaba amb la frase següent: “*–Allò! Darrere d’aquella barca blava grossa. Al costat de la llanxa.*”

- Què deu ser?
- Quina funció té aquesta frase?
- Recapitem!** Feu una síntesi del capítol (màxim 5 línies).

CAPÍTOL 6: Poesia _____ pàg. 32

Aquest capítol enllaça amb “L’Estació” (pàg. 25). Entremig de l’un i l’altre hi ha un *flashback* (“Saint Bernards”).

34. Emocions. Llegeix aquest fragment. Amb quin tipus de reaccions emocionals d’en Marty ens tornem a trobar?

“M’he passat cinc minuts assegut a la tapa del vàter, només respirant, agafant i traient aire [...] A la llarga això em calma [...] Les coses s’han posat una mica complicades a la taquilla, però he aconseguit evitar el desastre total i ara tot va bé.”

35. Recursos narratius. Llegiu aquests quadres atentament. En aquest capítol el narrador fa servir diversos recursos per relatar els fets. Per què creieu que ho fa, amb quina finalitat?

Fixeu-vos com el narrador s’avança perquè coneix tota la història que ens està explicant. Però, nosaltres, com a lectors, encara no podem saber-la, perquè ens manca una part de la informació. Aquest és un recurs que s’anomena **anticipació**. Per exemple: *“Si no fos que no hi va”*.

I és també el narrador l’encarregat de resumir els fets importants que han passat fins ara: *“Realment, no. He sortit d’amagat de casa, he segrestat el meu germà i ara ens estem escapant per passar el cap de setmana a l’altra punta del país. Si... o més ben dit, quan el pare i la mare se n’assabentin, em mataran. Això si la policia de l’estació no m’arresta primer.”* (pàg. 32) Aquest altre recurs s’anomena **sumari**.

36. Emocions: l'empatia. En Marty es posa al lloc dels pares, veu la gravetat de la situació. Posar-se en el lloc d'un altre rep el nom d'**empatia**. Expliqueu-vos una situació viscuda en què vàreu ser empàtics amb algú.

37. I tu, què fas quan...? En Marty troba una manera ben especial d'actuar:

"Em frego la cara i sec més dret."

"Ara calma't."

- Per què ho fa? De què li serveix?
- Vosaltres què feu quan us trobeu en una situació similar?

38. Els personatges. El senyor Hendrix és tot un personatge! Què aconsella a en Marty?

39. Estil narratiu. Us heu fixat que, excepte el començament, gairebé tot està escrit en **estil directe**?

- Què vol dir estil directe?
- Busqueu-ne un exemple en el capítol.

40. Penseu-hi! Llegiu atentament les següents definicions:

AUTOESTIMA

S'anomena autoestima a la combinació de diversos factors: sentir-nos estimats pels altres, acceptar-nos tal com som (personalitat, físic, capacitat intel·lectual, cultura, orígens), sentir-nos capaços i hàbils (jo puc) i eradicar les creences negatives d'un mateix (deixar de responsabilitzar-nos d'esdeveniments negatius, pensament de tot o res...).

AUTOCONCEPTE

L'autoconcepte és un dels pilars per reforçar la nostra autoestima, és el fet de confiar en nosaltres mateixos/es. Aquesta confiança posa en joc mecanismes capaços de moure moltes més coses de les que ens imaginem i ens obre les possibilitats d'aconseguir-les. Per exemple:

- Pensar que em puc ajudar.
- Pensar que altres persones em poden ajudar.
- Esforçar-me per demanar ajuda i rebre-la.
- Tenir cura de nosaltres mateixos i de tothom.

Aspectes com compartir, conviure, donar... poden resultar molt beneficiosos per a nosaltres mateixos i ajudar-nos a percebre que el que fem té sentit a través dels altres, quan ho compartim cada dia.

Ara responeu: Què ens vol donar a entendre en Marty quan diu "*Em fa la sensació que sóc un incompetent.*"? Relacioneu-ho amb el que acabeu de llegir.

41. Metacognició. Reflexioneu sobre el vostre propi procés d'aprenentatge tot responant les preguntes següents. Pengeu després les vostres reflexions a l'Àlbum de lectura.

METACOGNICIÓ

1. Què és el primer que hauria de fer?
2. Hi ha algun aspecte que no tingui clar?
3. Puc explicar el que he après?
4. Hauria de demanar ajuda?
5. Per què he arribat a una resposta incorrecta?
6. Puc aplicar-ho a d'altres contextos diferents?
7. Com ho puc fer millor la propera vegada?

TERCERA ETAPA (a)

42. Poesia: Moviment. Cada creació poètica s'esdevé a partir d'una situació o circumstància determinada que l'envolta. Llegeix el poema i respon:

- a. En poesia, el narrador, que és qui ens fa conèixer coses difícils de dir, com s'anomena?
- b. Què li passa al jo poètic quan està en repòs, calmat o quiet?
- c. I quan es mou?
- d. Què compara?

CAPÍTOL 7: Per poc _____ pàg. 39

43. Emocions: Passatgers, al tren! Com reacciona en Marty quan el seu germà no vol seguir-lo? Feu servir el vocabulari, après en els capítols anteriors, referit a les emocions (consulteu els núvols de paraules).

44. Germà gran. En Marty protegeix el seu germà i, de tant en tant, perd la paciència. Busqueu un parell de frases que denotin aquestes dues actituds.

45. Anècdotes. Com bé sabeu, una **anècdota** és un fet particular, més o menys curiós, de la història o de la vida d'algú. És un altre recurs que pretén informar i, alhora, mantenir l'atenció dels lectors. En Marty explica una altra anècdota d'en Charlie. Trobeu-la i expliqueu-la amb les vostres paraules.

46. Emocions: la responsabilitat. Les frases següents ens parlen del sentiment de responsabilitat, fins i tot de culpa, d'en Marty respecte al seu germà. També ens parla de la reacció que tindria la mare: es posa en el seu lloc i l'entén.

"Ara que sé que no porto el paper amb els horaris dels trens, no puc evitar pensar que també m'he deixat altres coses."

“Si la mare fos aquí m’emportaria una esbrocada per haver-lo fet panteixar.”

- a. Com es diu aquesta capacitat?
- b. Com la definiríeu?

47. Ampliem el vocabulari: Reaccions. Aquest seguit de paraules apareixen en el text.

- a. Relacioneu-les amb el seu significat i, entre parèntesis, indiqueu-ne la categoria gramatical.

esbufega

panteixa

s’escapoleix

serpentejant

gambades

de quatre grapes

- En Charlie.... respira forçadament i s’escapa.
- El tren... fa un soroll estrident de rodes, quan entra sinuosament.
- En Martin amb un parell de passes llargues, posa peus i mans a terra i respira molt de pressa per efecte de la fatiga, d’una excitació.

- b. En Marty té **reaccions contradictòries** respecte al seu germà; és a dir, vol i dol. Què vol dir aquesta expressió?

“Aquest nano està completament guillat. Quina mena de persona intenta pujar a un tren en marxa?”

“Encara que estic acostumat a les seves bogeries, l'estómac em puja per la gola només de pensar en el que podria haver passat fa un moment.”

CAPÍTOL 8: T'estimem, North End _____ pàg. 42

48. Recursos narratius. En aquest capítol torna a haver-hi una analepsi o *flashback*, és a dir, un moment en què el tema es desvia o s'allunya de l'assumpte principal.

- Trobeu-la.
- De qui parla?
- Què en sabeu fins ara, d'aquest personatge?

49. Ampliem el vocabulari. Un dels aficionats “*va fent tentines*”.

- Què vol dir *fer tentines* i què ens vol donar a entendre?
- I què volen dir *grunyir* i *remugar*?

- e. Quins són els principals motius que el tornen a portar a sentir-se poruc o angoixat?
- f. Us heu fixat com acaba el capítol? Per què deu acabar així?

52. Tècniques narratives: Entrepans exòtics. Redacteu un text instructiu, una recepta, d'un entrepà estrany o curiós que hagueu fet i llegiu-lo en veu alta per als vostres companys. [Compte a fer-ho bé... i que no us passi això.](#)

CAPÍTOL 10: Dofi _____ pàg. 50

53. Emocions compartides: l'amor. En aquest capítol, en Marty rememora un moment molt bonic compartit amb en Charlie i els seus pares. Es tracta d'una mirada al passat, un *flashback*, ple d'amor i molta tendresa. Hi podem copsar emocions diverses, d'amor i de sorpresa:

- a. Busqueu en el text tres frases o moments que identifiqueu amb:
- Sorpresa:
 - Tendresa:
 - Passió:

- b. A continuació, genereu un quart núvol que correspongui a la família emocional de l'amor. En acabar, captureu la imatge i pengeu-la a l'Àlbum de lectura. Podeu inspirar-vos en aquest model d'exemple:

54. Recordem. El títol del capítol és "El dofí".

- On més ha sortit el nom d'aquest animal al llarg de la novel·la?
- Què representa el dofí?
- Quina sensació els provoca?
- Hi ha una expressió facial d'en Charlie que denota sorpresa. Quina és?
- Com explicaríeu amb una paraula el que ens deu voler transmetre en Martin:

Aquella sensació de buidor -pena, fins i tot- quan a poc a poc m'adono que no tornarà!

Ens vam estar segles allà drets, sense dir res, fins que vaig trencar el silenci.

CAPÍTOL 11: Un raret al tren _____ **pàg. 52**

- 55. Penseu-hi! Enllaç.** Quina és la raó de la tria del final del capítol "Pernil amb melmelada" i que, a més, és motiu de la confusió i l'atordiment que torna a experimentar en Marty? Què és el que no entén? I què el trasbalsa?

56. Emocions i reaccions: la sorpresa. Recordeu que la sorpresa era una emoció causada per un fet o una situació inesperada? Que podia ser positiva (goig, felicitat, eufòria, entusiasme, confiança, seguretat, orgull...) o negativa perquè depenia del fet que la produïa?

- Segons el que heu llegit, la sorpresa d'en Marty us sembla positiva o negativa?
- Com s'anomena la sensació relacionada amb la sorpresa i que podria ser negativa si...

Provoqués confusió o atordiment:

DESC_NCE_T

Provocada per un estímul imprevist que percebem com a amenaçador:

S_BRE_ALT

- Genereu un cinquè núvol de paraules vinculades a la sensació de **sorpresa** (positives i negatives). En acabat, feu-ne una captura de pantalla i pengeu-la a l'Àlbum de lectura. A continuació, teniu uns models d'exemple:

d. Localitzeu les diferents reaccions que expressin por i sorpresa. N'hi ha alguna que s'hagi repetit més d'una vegada?

e. La podríeu definir amb les vostres paraules?

57. Cames ajudeu-me!

a. I, finalment, quina decisió pren en Marty?

b. Exercici oral: I vosaltres hauríeu reaccionat així? I si veiéssiu reaccionar algú d'aquesta manera pensaríeu: *un raret del tren?*

58. Metacognició. Reflexioneu sobre el vostre propi procés d'aprenentatge tot responent les preguntes següents. Pengeu després les vostres reflexions a l'Àlbum de lectura.

METACOGNICIÓ

1. Què és el primer que hauria de fer?
2. Hi ha algun aspecte que no tingui clar?
3. Puc explicar el que he après?
4. Hauria de demanar ajuda?
5. Per què he arribat a una resposta incorrecta?
6. Puc aplicar-ho a d'altres contextos diferents?
7. Com ho puc fer millor la propera vegada?

TERCERA ETAPA (b)

59. Poema: El meu germà. Què us crida més l'atenció?

Pel que fa al contingut, què més en destacaríeu?

CAPÍTOL 12: Poemes i vòmits _____ pàg. 57

60. Emocions: Com una sopa

- a. Subratlla les expressions del capítol que tenen a veure amb emocions o reaccions emocionals d'en Marty.

- b. Com és que en Marty es troba malament? Relaciona el seu estat emocional amb el capítol anterior ("Un raret al tren").

- c. Hi ha dos motius que el tenen neguitós. Quins són?

- d. Els ha superat?

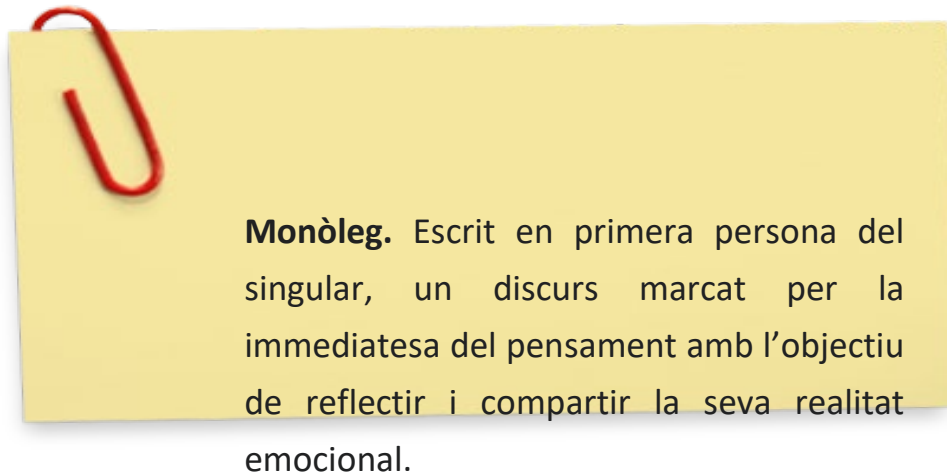
61. En Charlie també escriu!

- a. Què escriu en Charlie?

63. Tècnica narrativa. El discurs. I, a l'últim paràgraf que tanca el capítol, acaba dient: *“Necessito posar les idees en ordre. D'aquí a uns minuts hauré de pensar què fer a continuació”*.

- a. Amb qui parla?
- b. Està en conflicte. Què li passa?

- c. Sabeu com s'anomena aquesta tècnica narrativa?

CAPÍTOL 13: Tatuatges _____ pàg. 59

64. Emocions: Ai, quin embolic! En Marty diu que té “claustrofòbia”.

- a. Per què ho diu?

- b. Amb quina emoció relacionaríeu la claustrofòbia?

c. Relacioneu el nom d'aquestes pors amb allò a què es refereixen:

1. Claustrofòbia	a. espais tancats
2. Acrofòbia	b. altures
3. Hidrofòbia	c. aigua
4. Batofòbia	d. profunditats i al buit
5. Nosofòbia	e. malalties
6. Fotofòbia	f. a la llum
7. Monofòbia	g. soledat
8. Xenofòbia	h. estrangers
9. Nictofòbia	i. fosc
10. Agorafòbia	j. espais oberts

d. A mesura que aneu llegint podeu comprovar que l'estat nerviós d'en Marty pateix alts i baixos. Per què torna a estar tan neguitós?

65. Un vell amic. En Charlie descobreix un dibuix seu a la llibreta d'en Marty.

- De quin dibuix es tracta?
- I vosaltres, enganxeu dibuixos o frases a les vostres llibretes o carpetes? Us sembla interessant decorar-les? Per què? Comenteu-ho amb els vostres companys d'aula.

66. Els personatges: Un bon mestre. Fixeu-vos com, sempre des de l'afecte, torna a parlar del senyor Hendrix. Li té una consideració especial: l'admira. Per què l'anomena?

67. Tadoo session! En Charlie comenta que ell i en Marty s'haurien de fer tatuar dos dofins idèntics.

- a. Quin significat creieu que té per a en Charlie que tots dos tinguin el mateix tatuatge?
- b. Hi ha amics, germans, fins i tot pares i fills que decideixen compartir un mateix tatuatge. Coneixeu algú que ho hagi fet? I vosaltres? Ho faríeu? Amb quina persona? Què voldríeu tatuar-vos?
- c. Dibuixeu un tatuatge que us agradaria compartir.

68. Les aparences enganyen. En Marty diu que sembla que en Charlie tingui sis anys.

- a. Quants en té en realitat?
- b. Com ho sabeu?
- c. En Martin, del seu germà, en destaca els seus tics. Enumera'ls.

69. Dofí o gambeta? En Marty es riu d'en Charlie perquè es vol fer el tatuatge en un lloc força curiós, però no es burla d'ell, sinó que té un sentiment especial

cap al seu germà. Seríeu capaços de definir quin tipus de sentiment és? Com el definiríeu?

70. Un rondinaire. Quan acaba el capítol, en Marty diu: “—Anem—dic amb un grunyit quan han desaparegut per l’escala de pujada.” Creieu que en Marty rondina massa? O bé, com hem vist abans, les aparences enganyen?

CAPÍTOL 14: Dolphinwatch _____ pàg. 62

71. Recurs narratiu: Enrere com els crancs. Tot el capítol és un *flashback*. Com ho heu reconegut?

72. Ampliem el vocabulari: Maneres de dir. Què vol dir l’expressió: “Estar fet un sac de nervis?” (*En Charlie estava fet un sac de nervis.*).

73. Emocions: Els somnis. Per al pare d’en Marty i en Charlie les vacances són una recompensa; per a en Charlie són un somni, perquè aconsegueix veure un dofí.

- Quin adjectiu triaríeu per definir l’estat emocional d’en Charlie?
- Exercici oral, compartit amb tots els companys i companyes de l’aula:
Com estaríeu si un somni vostre es fes realitat?

CAPÍTOL 15: Un crim _____ pàg. 64

74. Situem-nos! El viatge dels dos germans avança: en quina ciutat es troben?

75. Els personatges: Contrastos. En Marty i Charlie es comporten de manera diferent. En Marty se sent responsable del germà i pateix. En Charlie no té aquesta preocupació, no acaba d'entendre quin és el problema. Busqueu en el text un parell de frases que n'exemplifiquin el contrast.

Marty:

Charlie:

76. Ampliem el vocabulari: Què vol dir? Què volen dir les paraules subratllades?

<ol style="list-style-type: none">1. La llum entra <u>a doll</u>.2. Estiro el braç, agafo una ampolla enorme de suc de taronja, <u>l'esmunyo</u> dins de la motxilla.3. Retrocedeixo <u>trontollant</u>.4. Em quedo allà dret <u>embarbussant-me</u>.	<ol style="list-style-type: none">a) Fer lliscarb) Confusamentc) A raigd) Balancejant-se
--	---

77. Pensament automàtic (o recurrent). En Marty està sempre preocupat, en especial per un objecte.

- a. De quin objecte es tracta?
- b. Per què creus que té aquest pensament recurrent?

78. Reaccions emocionals. Assenyala totes les reaccions emocionals que pateix físicament en Marty en aquest capítol.

79. Endavant! En Marty diu que té un objectiu a complir.

a. De quin objectiu parla?

b. Aquest afany que té en Martin de superar totes aquestes situacions complexes i complicades s'anomena perseverança. I vosaltres, com actueu davant de situacions difícils o no desitjades?

80. Fer-ho o no fer-ho. Aquesta és la qüestió! En Marty va a una botiga i...

a. Quin sentiment té?

b. Què deu voler dir en Marty amb la frase: “*He d’omplir el silenci”* (pàg. 67).

81. Tècnica narrativa: El monòleg. Fixeu-vos en els exemples següents en forma de monòleg i amb un clar registre pròxim a l’oralitat:

«Fes-ho, i fes-ho ja», em dic. «Fes-ho per en Charlie».

Ha de ser ara. Em mossego el llavi. «No ho hauria de fer. No ho hauria de fer. No ho hauria de fer».

(...) dic, després d’empassar-me saliva.

(...) però la veu se’m queda enganxada a la gola.

Pateixo.

La gola se’m tensa.

La panxa se m’està tornant boja, com una rentadora plena de batut de fruita.

Creieu que el seu neguit va de més a menys o de menys a més?

- 82. Metacognició.** Reflexioneu sobre el vostre propi procés d'aprenentatge tot responant les preguntes següents. Pengeu després les vostres reflexions a l'Àlbum de lectura.

METACOGNICIÓ

1. Què és el primer que hauria de fer?
2. Hi ha algun aspecte que no tingui clar?
3. Puc explicar el que he après?
4. Hauria de demanar ajuda?
5. Per què he arribat a una resposta incorrecta?
6. Puc aplicar-ho a d'altres contextos diferents?
7. Com ho puc fer millor la propera vegada?

QUARTA ETAPA

- 83. Poema: Felicitat.** Llegiu el poema i responeu:

- a. Tenint en compte el contingut del poema, quins dos versos destacaríeu?

- b. Com la defineix el jo poètic?

84. Vols ballar amb mi?

- a. Sabríeu explicar, de manera breu, quin estil musical és el *reggae*?

- b. I el *hip-hop*?

- c. Us agraden?

85. Emocions: El formatge de la vida. En Charlie fa una definició curiosa del sentit de la vida. En el poema anterior al capítol, en Marty parla de la felicitat. Trobeu que hi ha alguna relació entre l'un i l'altre?

86. Ampliem el vocabulari. Hi ha algun mot o expressió d'aquesta llista que no sapigueu què vol dir?

Pispar	Pròfug	Trincar
Crim	Manilles	Tocar el dos
Segrest	Tio	Fer el gallet
	Delinqüent	

Amb quin gènere narratiu els relacioneu?

87. Penseu-hi: Mans enlaire! En Marty està nerviós, no es troba còmode amb el que està fent. Fixeu-vos en les frases següents:

“Jo faig un glop, nerviós...”

“L’alleujament perquè no m’han atrapat està sent substituït per un supersentiment de culpa que no em deixa respirar.”

“Això ja fa tres crims comesos en un sol dia. I potser també segrest. Per tant, ja en són quatre.”

“Sóc un delinqüent múltiple.”

“... prenc una decisió. De seguida que tornem a ser a casa enviaré una postal a la botiga disculpant-me per haver-me endut el suc. Aconseguiré diners i els enganxaré a dins amb cel·lo. potser hi posaré un parell de lliures de més i els diré que donin el canvi a una ONG. Això em fa sentir millor.”

- Com descriuríeu el seu estat anímic?
- De què es penedeix?
- Us heu sentit com ell alguna vegada? Podríeu explicar als vostres companys o companyes alguna anècdota que us hagi fet sentir com en Marty?

88. Parlem-ne: Música, mestre! En acabar el capítol, veiem que en Marty se solidaritza amb el músic. Li fa entendre que li ha agradat la seva música.

- És important la música per a vosaltres?

- b. Quan acostumeu a escoltar música? Quan esteu tristos o més aviat quan esteu alegres?
- c. Quin tipus de música us agrada més?
- d. Feu escoltar als vostres companys i companyes una cançó important per a vosaltres.
- e. Comenteu la frase següent amb els vostres companys:

*“La música és per a l'ànima
el que la gimnàstica és per al cos.”*

Plató

CAPÍTOL 17: Bitllets i serveis _____ pàg. 75

89. Emocions: Ple a vessar. Què deu voler dir en Marty amb l'expressió: "Hem d'acceptar el que ens toca"?

90. Quins personatges! Feu una llista dels personatges que hi ha al vagó.

91. Signes gràfics. Expliqueu quina finalitat té l'ús del parèntesi i a qui es refereix quan diu "us prometo":

"Finalment (i us prometo que això no és mentida) se la beu tota d'un glop."

92. Descripcions: Una noia curiosa

a. Busqueu la descripció de la noia.

b. Quins elements destacaríeu de la descripció?

c. Com l'anomena en Marty?

93. Parlem-ne!

- a. **Un senyor important.** Ens parla de nou del senyor Hendrix. Per què? Què li aconsella el professor?
- b. **Doble sentit.** El capítol acaba amb la frase: “Serà un viatge molt llarg.” Creieu que té un doble sentit? Expliqueu-lo.

CAPÍTOL 18: Categoria turista econòmica__ pàg. 77

94. Recapitem! Records. En aquest capítol, en Marty reprèn el relat de moments feliços passats amb la família (*flashback*). És la continuació d’un capítol anterior. A quin capítol ens referim?

95. Emocions: felicitat, plenitud i alegria. Tots plegats se senten molt afortunats i agraïts de poder fer aquelles vacances. Són bons moments compartits: “Tots estàvem d’un humor genial i, naturalment, en Charlie era el que estava més emocionat de tots.”

Compartiu amb els companys i companyes un moment que recordeu de les vacances passades.

96. Penseu-hi!

- a. **Qui diu què?** Qui diu la frase: (...) “era pura vida”? A qui fa referència?
- b. **Frases megamàgiques.** Quin significat, segons vosaltres, té la frase que diu en Charlie: “Era com...com...com una gorra de llana amb borla plena d’esperança i felicitat.”(pàg. 77)

c. **Charlie, vigila!** Per què la mare diu a en Charlie: (...) *“no t'esveris massa. Ja saps què diuen els metges”*? En canvi, en Marty diu *que*: *“En Charlie no hi pensa mai.”* A què es refereix?

d. Què interpreteu quan llegiu:

✚ *“Val més dormir en una cova i viure com un rei, que dormir en un palau i viure com un perdulari, oi?”*

✚ *Tant m'era on ens allotgèssim; tenia aquell pessigolleig silenciós d'entusiasme a la panxa i em moria de ganes de desfer les maletes i començar pròpiament les vacances.*

✚ *En Charlie feia un somriure d'orella a orella i la mare semblava una mica desconcertada.*

e. Busqueu una altra manera de dir:

✚ *De cua d'ull.*

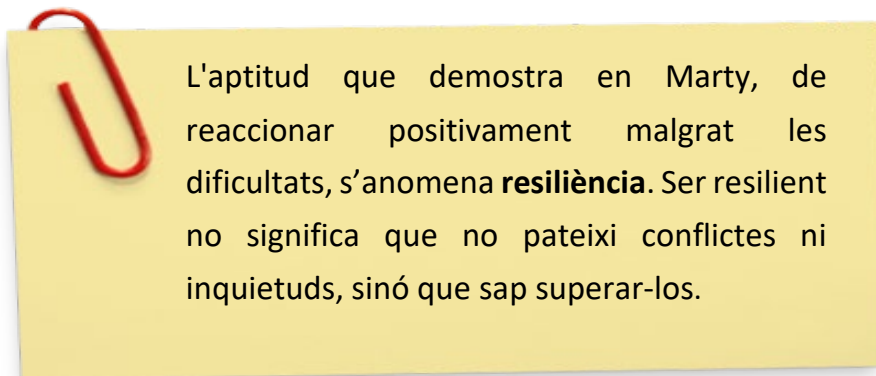
✚ *Qui no plora, no mama.*

f. En Charlie, en acabar el capítol, diu: *“Tot és possible.”* Per què ho diu? Què li ha suggerit aquest pensament?

CAPÍTOL 19: Homes grassos i lavabos _____ pàg. 82

97. Penseu-hi!

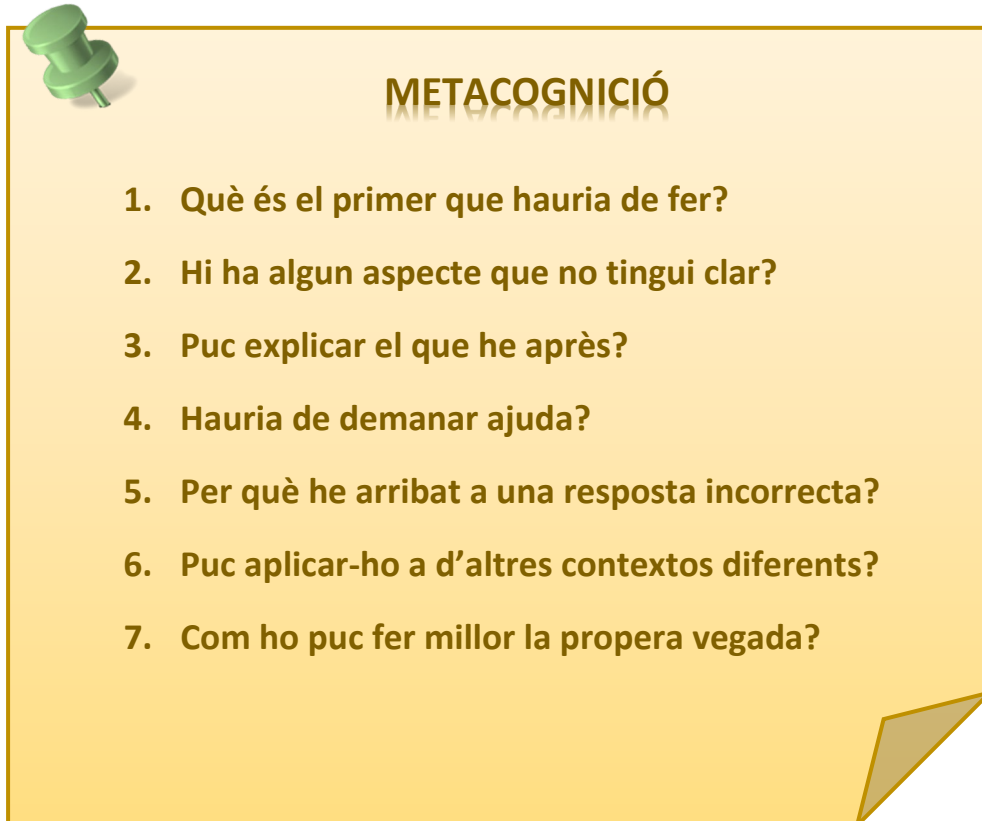
- a. **Quin descans!** Qui baixa a l'estació Bristol?
- b. **Mirar endavant.** En Marty pensa: *“Però ara ja és massa tard per fer res d'això. No puc tornar, ni canviar res. He de mirar endavant.”* Com definiríeu la seva actitud?

- c. **El nostre Marty.** El capítol acaba amb una frase d'en Marty: *“Li despentino els cabells i li pico l'ullet just abans de tornar al vagó.”* Quin sentiment us desperta aquesta actitud d'en Marty?

98. Metacognició. Reflexioneu sobre el vostre propi procés d'aprenentatge tot responent les preguntes següents. Pengeu després les vostres reflexions a l'Àlbum de lectura.

METACOGNICIÓ

1. Què és el primer que hauria de fer?
2. Hi ha algun aspecte que no tingui clar?
3. Puc explicar el que he après?
4. Hauria de demanar ajuda?
5. Per què he arribat a una resposta incorrecta?
6. Puc aplicar-ho a d'altres contextos diferents?
7. Com ho puc fer millor la propera vegada?

QUARTA ETAPA (b)

99. Poema: Duna. Cada creació poètica s'esdevé a partir d'una situació o circumstància determinada que l'envolta. Però quin és el tret més important d'aquest poema?

CAPÍTOL 20: Guitzes a la cama _____ pàg. 89

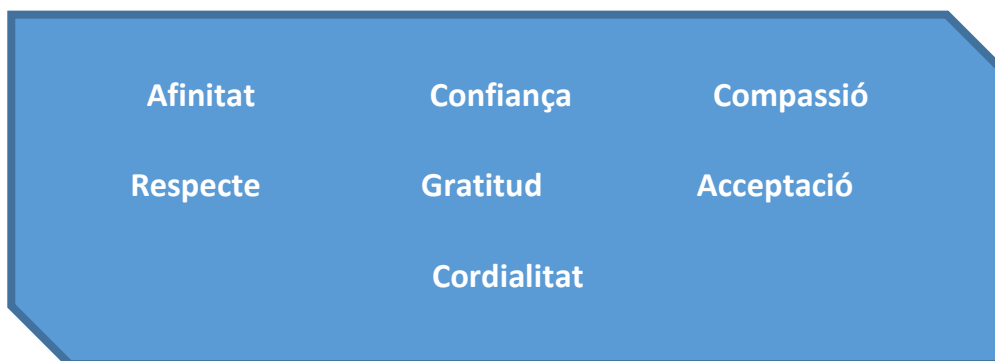
100. Personatges. Ella, una altra vegada!

- Què passa amb la Noia Enrabiada?
- Quina edat calcula en Marty que té?
- A quina activitat creieu que es dedica aquesta noia?

“Em sento força satisfet de mi mateix la sensació de felicitat no dura gaire.”

101. El retorn d'en Hendrix. Llegeix i respon:

- Per quin motiu en Marty torna a anomenar el senyor Hendrix?
- En Marty té una relació especial amb el senyor Hendrix. No li fa res que sàpiga el que pensa ni el que sent. Quin nom, relacionat amb la família emocional de l'amor, creieu que defineix aquesta relació? Encercleu-lo:

102. Ampliem el vocabulari. Busqueu al diccionari el significat dels mots següents:

- Canyella:
- Guitza:

103. Emocions: Quina por! En Marty diu que la Noia Enrabiada sembla encantada d'haver-lo fet cagar de por.

- Podríeu anomenar tres emocions similars a la por?

- b. Segons en Marty, la noia mira per la finestra “de mala lluna”. Podríeu substituir aquesta expressió per una altra de significat similar?

104. L'escriptura com a teràpia. Què em passa, doctor?

- a. Llegiu el paràgraf en què en Marty parla del fet d'escriure:
- «Tot va bé», em dic. «Escriu un poema. Això t'ajudarà. No, encara millor, llegeix els poemes antics. Així no et distrauràs gaire, i li pots anar donant una ullada de tant en tant».*
- b. Per a ell, la poesia és com una medicina, és terapèutica. Què vol dir terapèutica? Ho sabríeu explicar? En cas contrari, busqueu-ne la definició.
- c. En Marty revisa poemes anteriors? Per què creieu que ho fa?
- d. De què diu que parla el seu poema “Duna”?

CAPÍTOL 21: Muntanyes peludes _____ pàg. 94

105. Tècnica narrativa: Caram, quin salt! Fixeu-vos que els fets narrats en aquest capítol enllacen amb un capítol anterior.

- a. A quin capítol ens referim?
- b. El narrador ens situa al passat altra vegada (*flashback*). Ens ha fet fer un salt temporal, però tornem a situar-nos a les vacances de la família d'en Marty i en Charlie. Per què creieu que s'utilitza la tècnica del *flashback* en aquesta novel·la?

- c. Us agrada? O preferiríeu que us expliquessin els fets sense alternança present/passat?

106. Recapitem! Després de llegir-lo, seríeu capaços de canviar el títol del capítol? Feu-ne un resum de cinc línies.

CAPÍTOL 22: Poemes i avisos _____ pàg. 96

107. Penseu-hi! Noi parliamo italiano.

- Què fa la Noia Enrabiada per despistar el revisor?
- Creieu que en Marty entén la seva conducta?
- Hi ha algun moment que la critiqui? Busqueu-ne un exemple.
- Us sembla que en Marty la jutja sense conèixer les seves intencions?
- Quin nom rep aquesta manera d'actuar?

108. Penseu-hi! Corre, Marty! Fixeu-vos com acaba el capítol: *“No és fins aleshores que m’adono que no tinc la motxilla. I que no tinc en Charlie.”*

- Com creieu que se sent en Marty quan s’adona que ha perdut la motxilla i en Charlie?
- I vosaltres, heu perdut alguna cosa important o de valor sentimental? Com us heu sentit?
- Comenteu amb els vostres companys i companyes:

- Us ha passat alguna vegada de separar-vos dels vostres pares i perdre-us?
- L'hi ha passat a un germà o germana?

QUARTA ETAPA (c)

109. Poema: Càntic. Quina sensació ens transmet?

CAPÍTOL 23: Dolor i pèrdua de memòria _____ pàg. 103

110. Penseu-hi! Pànic al carrer.

- a. Feu la síntesi (5 línies) del capítol.

- b. Per què en Marty té un atac de pànic?

111. Emocions: la tristesa.

- a. Cerqueu quatre exemples que ens transmetin la reacció d'impotència, de pèrdua o de frustració i la sensació de desconsol d'en Marty.

- b. Davant d'una situació dolorosa, de derrota i depressió. Quina és la seva resposta emocional?
- c. I aquest sentiment de tristesa se li barreja, a més, amb el sentiment de pànic. Amb quina família emocional relacionaríeu el pànic?
- d. A continuació, feu el setè núvol de paraules sinònimes vinculades a la **tristesa**. Busqueu deu formes sinònimes al diccionari i genereu-lo. En acabat, captureu-ne la imatge i pengeu el núvol a l'Àlbum de lectura.

A continuació teniu uns models d'exemple:

112. Ampliem el vocabulari. Fixeu-vos en aquesta tria del vocabulari que ha sortit en el capítol:

- Udolant: fent un crit prolongat i fort arrencat pel dolor.
- Brunzit: so produït per un cos que es desplaça per l'aire a una gran velocitat.
- Estrepitosament: amb un soroll fort.
- Rabent: Animat d'un moviment ràpid.

- a. Què tenen en comú?
- b. Què vol dir l'expressió "Tot se n'ha anat en orris"?
- c. Quines connotacions tenen el vocabulari i l'expressió?

CAPÍTOL 24: Sorpreses i trucades telefòniques ____ pàg. 105

113. Amics per sempre. En Marty s'adona que la Noia Enrabiada té qualitats que abans no havia apreciat.

- a. Quin nom nou li ha posat?
- b. Com ajuda la noia a en Marty?

- c. Creieu que els prejudicis que tenia en Marty d'ella comencen a esfumar-se?
- d. Us sembla que la noia actua com una bona amiga?
- e. I vosaltres, teniu bons amics i amigues en qui confiar?
- f. Com definiríeu l'amistat?

114. Penseu-hi! Connexions. Què tenen en comú el poema *Perdut*, de la pàgina 100, amb el contingut del capítol? Relacioneu-los amb una frase.

CAPÍTOL 25: No tot és possible _____ pàg. 109

115. Recursos narratius: Enrere altra vegada. El capítol torna enrere en el temps per reprendre la narració de les vacances de la família Tompkins (*Flashback*).

Es feia estrany que les coses poguessin canviar tan de pressa: l'emoció de veure el dofí, la il·lusió del bungalou, el pànic de l'atac d'asma d'en Charlie i ara això.

Què ens vol dir: “i ara això?”

116. Signes gràfics. (...). Observeu que hi ha tres frases inacabades.

- a. Trobeu-les i anoteu-les.

- b. Per què estan inacabades? Què ens indiquen els punts suspensius?

CAPÍTOL 26: El pitjor cotxe que he vist en ma vida _____ pàg. 111

117. Descripció: Quina carraca! Com és el cotxe de l'amic de la Noia Enrabiada?

a. Busqueu-ne la descripció.

b. Heu pujat alguna vegada en un cotxe tan atrotinat com aquest? Parleu-ne amb el vostres companys o companyes.

118. Descripció: A primera vista. Localitzeu la descripció del conductor. Quina idea es fa en Marty del noi quan el veu?

119. Penseu-hi! Prejudicis. En Marty va canviant la manera de veure la noia i el seu amic. Llegiu amb atenció els paràgrafs següents:

La mirada que em fa aleshores em sorprèn per la seva bondat i sinceritat que quan me n'adono m'estic mossegant el llavi i pujant al cotxe.

- a. Us sembla que evoluciona cap a millor o cap a pitjor?
- b. Com s'anomena la idea o opinió preconcebuda amb què es jutja un individu, un grup o una actitud sense tenir-ne un coneixement just i complet?
- c. Poseu-ne un exemple.

QUARTA ETAPA (d)

CAPÍTOL 27: Pastissos i gent gran _____ pàg. 117

120. Recapitem! Un munt d'informació.

- a. Responen aquestes preguntes:

Com es diu la noia Enrabiada?	
De quina nacionalitat és el pare de la noia?	
Com es diu en Lòbuls Penjants?	
Qui és el millor amic de la Hen?	
De quina ciutat és la Hen?	
Quin nom té el cotxe d'en Lizard?	
De què treballa en Lizard?	
Quina és l'especialitat culinària d'en Lizard?	

- c. De quina manera ens explica en Marty la informació sobre la Noia Enrabiada?
Quin tipus de text utilitza?

121. Penseu-hi! Canvi de parer. Llegiu el fragment següent:

Això és una mostra que no s'ha de jutjar mai la gent pel seu aspecte.

- a. Què ha après en Martin?
b. Com ho ha après?
c. Comenteu el fragment amb els companys i companyes.

122. L'escriptura com a teràpia. Llegiu aquest fragment:

“Em recorda un poema que vaig escriure fa temps sobre com mirem les coses... El senyor Hendrix no em va deixar estripar el full de la llibreta. Va dir que la poesia tracta d'emocions i que el gargot mostra que aleshores jo estava frustrat i enfadat, i que de fet està molt bé deixar-ho tal com està. M'agrada el senyor Hendrix.”

- a. A quin poema es refereix?
b. Per què fa aquest comentari en Marty?

123. Figures literàries. Llegiu aquest fragment. Com s'anomena la figura literària que trobareu en aquest exemple? Proveu de definir-la amb les vostres paraules.

(...) i el motor espetega, tremola, gemega com si estigués adolorit.

124. Penseu-hi! Què vol dir? Com interpreteu la frase següent? Qui la diu?

Com més serem més riurem.

125. Personatges. Enigma resolt. A què és dedica la Hen? L'havíeu encertada?

CAPÍTOL 28: Dofi i patates fregides _____ pàg. 123

126. Fem memòria! En quin moment de la història ens situa el capítol (*flashback*)?

127. Penseu-hi! Rebequeries.

a. Què fa en Charlie?

b. **Posem-hi humor!** En Charlie explica un acudit per fer-se perdonar i per tal que es posin tots de bon humor. Quin acudit explica?

c. **Quina paciència s'ha de tenir!** En Marty es carrega d'humor i paciència. Trieu un parell de frases que ho demostrin.

d. Com acaba el vespre?

e. Creieu que vosaltres hauríeu tingut tanta paciència?

f. Al llarg de l'episodi, heu notat un canvi en l'actitud d'en Charlie?

128. Ampliem el vocabulari.

- a. Quins sinònims sabeu de:
 - Xiscle:
 - Espetec:
- b. Què vol dir: *és del morro fi*?

CAPÍTOL 29: Recollida i cerca _____ pàg. 127

129. Elements narratius: situem-nos!

- a. Espai: on se situa l'acció?
- b. Temps: en quina època de l'any?

130. Personatges: relacions.

- a. Quina relació s'ha establert entre en Marty i la Hen?
- b. Com diríeu que se sent en Marty? Encercleu la resposta:

131. Penseu-hi!

- a. Quins objectes recupera en Marty?
- b. On troba el seu germà?

- 132. Metacognició.** Reflexioneu sobre el vostre propi procés d'aprenentatge tot responent les preguntes següents. Pengeu després les vostres reflexions a l'àlbum de lectura.

METACOGNICIÓ

1. Què és el primer que hauria de fer?
2. Hi ha algun aspecte que no tingui clar?
3. Puc explicar el que he après?
4. Hauria de demanar ajuda?
5. Per què he arribat a una resposta incorrecta?
6. Puc aplicar-ho a d'altres contextos diferents?
7. Com ho puc fer millor la propera vegada?

CINQUENA ETAPA

CAPÍTOL 30: Abraçades i caramels _____ pàg. 133

- 133. Els personatges.** Qui són els personatges principals d'aquest capítol?

134. Emocions.

- a. De quina manera s'estima en Marty el seu germà?

- b. Sabríeu explicar, als vostre companys i companyes, com us estimeu els vostres germans, si en teniu, o bé, quin tipus d'estimació creieu que hi ha entre els germans?
- c. Creieu que és diferent de la que teniu per als vostres amics? Podríeu dir-ne alguna diferència?
- d. En Charlie reacciona malament quan en Marty li diu que té una amiga. Com descriuríeu amb una paraula la seva reacció?

135. Ampliem el vocabulari. Què vol dir? Expliqueu el significat de les expressions subratllades en el text:

—Deixamanarrrr!—diu, però està rient a cor què vols i no el vull deixar anar mai.

No puc acabar la frase, però, perquè em torno a posar a plorar i m'he de tapar els ulls i serrar les dents uns minuts.

—He hagut de fugir a corre-cuita i per això m'he oblidat de tu i de la motxilla, i em sap molt de greu, de debò...

136. Els personatges: En Martin i la Hen

- a. Això no es fa! Li fan una mala passada a la Hen. Expliqueu-la.
- b. **I tu, com et dius?** Heu observat que és la primera vegada que a en Marty li diuen Martin? Penseu-hi una mica i responeu les qüestions següents:
 - Qui li diu així?
 - Com signa ell els poemes?

- Qui l'anomena Marty?
- I a vosaltres, us diuen sempre el mateix nom?

CAPÍTOL 31: Enganxat _____ pàg. 137

137. Tècnica narrativa. Marxa enrere. Ep, tornem a les vacances (*flashback*). La família Tompkins fa un munt d'activitats. Quina us agrada més?

138. Emocions. Llegiu el capítol i responeu les qüestions següents:

- a. Què és el que fa més feliç en Charie?
- b. Quin dia canvia el temps?
- c. En Charlie canvia d'humor com el temps. Què el fa enfadar?

139. Acció-reacció. Reflexioneu i responeu:

- a. Com reacciona en Charlie davant del contratemps?
- b. Com respon a la seva mare?
- c. Quina relació té el fet que en Charlie se senti frustrat amb la decisió que el seu germà pren al setembre?
- d. El Charlie acaba el dia molt enfadat. Per què?

140. Ampliem el vocabulari. Què vol dir? Expliqueu el significat de les expressions següents:

- a. Plou a bots i barrals:
- b. Xop de pluja fins al moll de l'os:

141. Juguem? La família, excepte en Charlie, juga al *Cluedo*. Sabeu com s'hi juga?

Us agraden els jocs de taula? Quin és el vostre joc preferit?

142. Estil narratiu. Quin estil predomina en el capítol? Directe o indirecte?
Busqueu-ne un exemple.

CAPÍTOL 32: Amagar-se i fugir _____ pàg. 141

143. Emocions: Em sap greu, Hen! Llegiu les frases següents:

- M'irrita el to alegre de la veu (dels altaveus).
- Em sento fatal.
- Estic empipat amb en Charlie.
- Alguna vegada he desitjat que no l'hagués vist mai (el dofi).
- Em sorprenc quan sento la ràbia que tinc a la veu.

- a. A quina família emocional corresponen les emocions que sent en Martin?

b. I aquestes?

- Respiro profundament i abaixo la veu
- Ho sento

144. Buidor. Poema visual. Què creieu que ens vol transmetre aquest poema?

CINQUENA ETAPA

CAPÍTOL 33: Dolor i buidor _____ pàg. 147

145. Dolor. El títol del poema és prou aclaridor del que sent en Martin, però podríeu destacar les idees principals de *Dolor i buidor* amb quatre cites del text?

146. Buidor. En Martin es posa a escriure, però què li passa? De qui es recorda?

- a. Per què?
- b. Relacioneu el títol del capítol amb el poema *Buidor*. Com descriuríeu el poema?

147. Impotència. Què pretenia en Martin anant a Saint Bernards? Creu que ho està aconseguint?

CAPÍTOL 34: Rescat _____ pàg. 149

Recordeu que, al llarg de la novel·la, heu estat seguint dues històries en paral·lel: la primera és la que viu i explica en Martin, en present. A la segona ens hi explica moments viscuts en família, en passat (utilitzant la tècnica del *flashback*).

148. Resumim! Feu un resum del capítol, tot responent les preguntes següents:

- a. Què mira en Charlie quan es lleva?
- b. De quin humor està el pare de bon matí?
- c. Quina sorpresa els espera?
- d. Com reacciona en Charlie?
- e. Què li sembla el zoo a en Martin?
- f. Quins animals hi veuen?
- g. Com descriu en Charlie el zoo?

CAPÍTOL 35: Un alleujament estrany _____ pàg. 151

149. Pensem-hi! Quin capítol anterior et recorda aquest?

150. Apropiació d'identitat.

- Quan la revisora li pregunta com es diu, en Martin fa servir un nom fals. Quin nom utilitza?
- Sabríeu trobar un sinònim d'*apropiació*?
- L'apropiació d'identitat és un tema força recurrent d'un gènere de novel·la que té molts seguidors. A quin gènere ens referim?

151. Ampliem el vocabulari. Què vol dir? Expliqueu el significat de les expressions següents:

- **A contracor:**
- **Esmunyir-se:**
- **Fer una cara de set déus:**

CAPÍTOL 36: Preguntes i fugides _____ pàg. 155

152. Emocions: La Hen i en Martin. Com creieu que se senten els personatges?
Subratlleu la resposta que creieu adient:

La Hen està...

- Empipada
- Trista
- Disgustada
- Decebuda

En Martin es troba...

- Penedit
- Avergonyit
- Trist
- Insegur

153. Penseu-hi! Busqueu un parell de frases per a ell i un parell de frases per a ella que argumentin les respostes de l'exercici anterior.

SISENA ETAPA

CAPÍTOL 37: Preguntes i planxes de surf __ pàg. 163

154. Penseu-hi! Practicant! Després de llegir el capítol, responeu aquestes preguntes:

- A quin esport es dediquen els passatgers del tren?
- I, vosaltres, practiqueu algun esport?
- Parleu amb els vostres companys i companyes del vostre esport predilecte.

155. Ampliem el vocabulari. Què vol dir? Expliqueu el significat de les expressions següents:

- L'espai sotraguejant:
- La panxa regirada:

156. Penseu-hi! El dofí. Per què és tan important el viatge per a en Martin? El dofí té un significat especial per a ell?

157. Tècnica narrativa. En Martin parla del *flashback*. A partir del que en diu, trobaríeu el verb clau amb què el defineix? Com s'anomena la tècnica del *flashback* en català?

CAPÍTOL 38: Xarxes i natació _____ pàg. 164

158. Tècnica narrativa. Cap enrere! Localitzeu el fragment en què en Martin parla del significat del dofí i responeu les qüestions següents:

- a. Per a en Charlie el dofí és molt més que el seu animal preferit. També expressa a la perfecció el que és la llibertat per a ell. Per aquesta segona raó el dofí passa a ser un **símbol**. N'heu trobat algun altre al llarg de la novel·la ?
- b. I vosaltres, teniu algun objecte simbòlic?

159. Ampliem el vocabulari. Què vol dir? Explica el significat de l'expressió següent:

Fet un manyoc de nervis:

160. Emocions. Hi ha una frase que denota que en Martin estima en Charlie. Busqueu-la i anoteu-la.

161. Un fet sobtat. Què passa de sobte?

162. Penseu-hi! Un silenci horrible. Llegiu el següent fragment i responeu les preguntes:

La cara del pare està horrorosament distorsionada pel pànic. La mare crida. Udola. Cara grisa. Ulls vidriosos.

- Si us trobéssiu en la situació del pare, com hauríeu actuat/sentit?
- I en el de la mare?
- I en el del germà?
- Què us imagineu que passarà a continuació?

CAPÍTOL 39: Fugida i exigències _____ pàg. 168

163. Deixa'm ajudar-te! La Hen vol ajudar en Martin. Li fa una sèrie de preguntes i arriba a una conclusió. Us trobeu davant del **nucli argumental** de la novel·la. Llegiu atentament i responeu les preguntes següents:

- Resumi breument què passa en el capítol (màxim sis línies).

- De què us assabenteu?

- c. Com ho sabeu?
- d. En quin moment s'expressa amb la màxima intensitat el conflicte central que es planteja, això és, el **clímax** de la novel·la?
- e. Després de llegir-lo què us ha passat pel cap com a lectors?
- f. De quina manera us ha canviat la percepció de la història?
- g. Com us heu sentit?

164. Recapitem. Aturem-nos! Per què creieu que en Martin, al llarg de tota la novel·la, pateix tota aquesta espiral de reaccions?

- a. Recordeu quines emocions ha experimentat en Martin? Entre tots, recordeu-les en veu alta.
- b. Per a què ens serveixen els sentiments?

CAPÍTOL 40: El final de la línia _____ pàg. 175

165. Confidències. La Hen i en Martin són a Newquay.

- a. Què fa la Hen?
- b. Quina actitud té la Hen cap a en Martin?
- c. I en Martin, com reacciona? Què li explica?

166. Un procés dolorós. En Martin toca de peus a terra i parla dels fets reals. De quins fets li parla?

Fixeu-vos en el seu recorregut emocional que parteix de l'autoconeixement:

- El primer pas és la presa de consciència dels sentiments i dels pensaments associats a les emocions que els produeixen.
- Després de treballar el dolor emocional (gràcies a la poesia).
- De reconèixer els sentiments, malgrat que fossin dolorosos (culpa, ansietat, impotència, enuig, tristesa, etc.)
- Ara accepta la realitat de la pèrdua: pren consciència del que està passant.
- Ho verbalitza.

- I, finalment, haurà de començar a adaptar-se a l'absència del seu estimat germà i situar-lo emocionalment en un lloc nou per poder seguir vivint.

CAPÍTOL 41: Tornada a casa _____ pàg. 177

167. Els personatges: En Charlie. En Charlie demostra que té sentit de l'humor fins i tot quan està ben malalt. Trieu una frase que ho demostrï.

Quina paraula tria en Martin per definir el seu germà? Per què?

168. Penseu-hi! El dofí. Sovint hem de saber llegir entre línies, és a dir, de comprendre idees no formulades explícitament. Responen:

- a. Què ha passat amb el dofí?
- b. Hi podeu trobar alguna altra interpretació no formulada explícitament?
- c. [En aquest enllaç](#) trobareu el poema *Tenies ens els ulls*, de Montserrat Abelló, interpretat per Celeste Alias. Si us ve de gust, escolteu-lo.

CAPÍTOL 42: Te fred _____ pàg. 179

169. Penseu-hi! La Hen té una gran virtut: la compassió. És un sentiment a través del qual comparteix el sofriment d'en Martin per tal d'alleugerir-li la pena. Procedent del terme en llatí *compassiō*, format per *com-* («amb») i *passiō* («patiment»). Quines són les dues idees principals d'aquest capítol?

CAPÍTOL 43: Les cortines _____ pàg. 180

170. Penseu-hi! Acte final. Identifiqueu la idea o idees principals del capítol.

- a. A qui ho explica, en Martin?
- b. En Martin pronuncia en algun moment la paraula mort?
- c. Quina relació té el títol amb el contingut del capítol? Hi trobeu el sentit figurat?
- d. Què li deixa en Charlie al seu germà?
- e. Quin significat especial té? Amb què ho relacioneu?

CAPÍTOL 44: Ombres _____ pàg. 181

170. Diàleg. Aquest capítol està escrit en forma de diàleg.

- a. Amb qui dialoga en Martin?
- b. En Martin li confessa que en Charlie està sempre amb ell. Què li pregunta la Hen sobre la relació amb el seu germà desaparegut?

c. I, vosaltres, heu tingut mai un amic com aquest?

171. Adéu, Charlie!

- a. Què diu en Martin que ha de fer a partir de llavors?
- b. Quants mesos fa que en Charlie és mort?
- c. Com estan els pares d'en Charlie?
- d. Ningú no viu el dol exactament de la mateixa manera, ni durant el mateix període de temps. Els pares d'en Martin viuen el procés de manera diferent: la mare no té esma de fer res i el pare omple el temps per oblidar-se i evadir-se de la realitat. Trobeu les frases que ho justifiquin.
- e. Us podeu imaginar com se senten?
- f. Com us adreçaríeu per *WhatsApp* als pares per donar-los el condol?
- g. *Res no et serà pres és* un poema breu i colpidor de [Maria Mercè Marçal](#) que, ja malalta, va escriure sobre la mort i el moment concret de deixar-se anar, d'acomiarar-se, de separar-se dels éssers estimats. Llegiu-lo.

Res no et serà pres: vindrà tan sols
l'instant d'obrir
dòcilment la mà
i alliberar
la memòria de l'aigua
perquè es trobi aigua
d'alta mar.

Maria Mercè Marçal,
Raó del cos. Empúries, 2000

172. Saint Bernards. Per què en Martin ha tornat a Saint Bernards?

Fixeu-vos ara que Saint Bernards com a espai físic, aquell que a la millor vau dibuixar al començament, esdevé també un **espai simbòlic**. És un lloc d'arribades i partides, lloc d'oblits i de records, de presències i absències, de sensualitat i de nostàlgia.

173. Gràcies, Hen! Com descriuries amb tres adjectius l'actitud de la Hen?

VUITENA ETAPA

CAPÍTOL 45: Decepcions i solucions _____ pàg. 187

174. L'escriptura com a teràpia. Localitzeu el fragment en què en Martin ens explica què significa per a ell el fet d'escriure.

- a. Qui el va ajudar a trobar el recurs de l'escriptura?
- b. Què li va proposar el professor?
- c. La poesia no és cosa de sentiments sinó d'experiències. Què en penseu d'aquesta afirmació? Argumenteu la vostra resposta.

CAPÍTOL 46: Flames _____ pàg. 190

175. Espectacle al pub. Què fa i què li diu la Hen? Expliqueu-ho amb les vostres paraules en un màxim de vuit línies.

NOVENA ETAPA

CAPÍTOL 47: Silenci i galetes _____ pàg. 197

176. Una veueta. Per què creieu que en Martin sent la veu d'en Charlie cada vegada més fluixa?

177. Reconciliació. Trobeu el fragment en què la Hen truca a la seva mare després de molt de temps. Què li diu?

Quin paper creieu que ha tingut, en aquest procés de reconciliació, la relació amb en Martin?

CAPÍTOL 48: Arribada i aparcament _____ pàg. 199

178. Penseu-hi! Taxista, al port! Llegiu el capítol i responeu:

- Arriben al port. A quina hora vol ser-hi en Martin? Per què?
- Sorpresa!** Apareix el dofí? Sol o acompanyat?
- Com saben que és el dofí d'en Charlie?
- Ja hi som tots!** Qui arriba per sorpresa?

CAPÍTOL 49: Galetes _____ pàg. 201

179. Enigma resolt! La mare vol prendre-li la capsa de galetes. Per què? Què conté la capsa de galetes omniespecials?

CAPÍTOL 50: La veritat _____ pàg. 203

180. Emocions a flor de pell. Reflexiona i respon:

- a. Com reacciona la mare?
- b. I el pare?
- c. Per primera vegada, en Martin verbalitza el que ha passat. Busqueu la frase concreta.

181. El comiat. Quina frase o frases us han agradat més, d'aquest darrer capítol, relacionades amb el comiat d'en Charlie?

182. Dofí saltant, segona part. Quina funció creus que té aquest poema al final de la novel·la?

Mark Lowery

DESPRÉS DE LA LECTURA

183. Històries per recordar. Al llarg de la novel·la hem diferenciat dues històries que s'exposen en paral·lel. Per simplificar, les anomenarem 1 i 2.

- a. El resum de la història 1, que teniu a continuació, us facilitarà la revisió de la novel·la. És massa llarg i s'hauria de simplificar. Subratlleu el que us sembli que podríem suprimir sense deixar d'entendre els fets més importants de la història.

HISTÒRIA 1. RESUM

En Martin, de tretze anys, organitza un viatge, d'amagat dels seus pares, per anar amb el seu germà Charlie, de deu, a veure un dofí. De Preston a Cornualla hi ha 677 quilòmetres, al llarg dels quals tots dos viuen aventures diverses.

En Charlie és, segons el seu germà, un noi especial que fa i diu coses diferents de les que acostumen a fer els nois de la seva edat. Per exemple, diu que té un làser al melic. També el descriu físicament com un noi escanyolit, que té gustos de menjar estranys, que pateix d'asma i necessita portar sempre l'inhalador, i que té el cervell capgirat. Malgrat tot, diu que és el seu millor amic i l'estima molt.

Quan emprenen el viatge, en Martin no li explica on aniran, perquè pensa que en Charlie s'esveraria massa. Com a tot equipatge, s'endú una motxilla que conté una capsa de galetes «omniespecials que encara queden de Nadal» que ha pispat de casa i que no vol que en Charlie toqui fins que arribin al destí.

L'aventura comença al matí, ben d'hora, un dia fresc del mes de setembre. Els nois se'n van a l'estació de tren. En Martin és molt protector amb en Charlie. Se sent responsable del seu germà i sempre vigila que no li passi res.

Per conservar la calma i ser positiu, en Martin escriu poemes. En Charlie, en canvi, és un bon dibuixant de dofins, tot i que també escriu un poema que podeu llegir a la novel·la.

A l'estació, en Martin pateix perquè sap que el que està fent no està bé. S'ha escapat de casa, ha segrestat el seu germà, i té por que la policia els busqui. Aleshores s'adona que no ha agafat els horaris de tren que pensava que havia desat a la motxilla. Quan va a comprar els bitllets, cap a Saint Bernards, només en compra per a ell, d'anada i tornada per a

l'endemà, perquè té pocs diners. En Charlie haurà de viatjar d'amagat i ficar-se sovint a sota el seient o tancar-se al vàter quan passi el revisor.

En Martin es recorda sovint del seu professor, el senyor Hendrix, perquè el va introduir a l'escriptura i l'aconsella sovint.

Al llarg del viatge, es troben gent diversa: els aficionats de l'equip de futbol North End, un músic de *reggae*, una dona vella, un home gras, i la Noia Enrabiada.

En Martin calcula que La Noia Enrabiada té uns disset anys. A primera vista no li cau bé. La troba extravagant i li fa una mica de por, perquè porta una ampolla de parafina. Creu que potser és una piròmana o una terrorista i, a més, quan passa el revisor es fa la boja i parla en italià perquè no té bitllet.

Durant el dia, en Charlie i en Martin mengen galetes de melmelada i uns entrepans de pernil i melmelada que són els predilectes d'en Charlie.

A Birmingham, en Martin roba una ampolla de suc de taronja i se sent malament per haver-ho fet. Pensa que és un delinqüent: s'ha escapat, s'ha emportat el seu germà, ha agafat la capsa de galetes de casa, no ha comprat bitllet per a en Charlie i, a més, ha robat en una botiga.

A Exeter, per escapar de la policia que els està buscant, en Martin baixa del tren i perd en Charlie i la motxilla. Quan se n'adona, té un atac de pànic en un carreró. Llavors, la Noia Ja No Tan Enrabiada apareix al seu costat.

Ella, que es diu Hen, i un amic seu, en Wesley o Lizard, que té un Volkswagen Polo vellíssim, es disposen a ajudar-lo a recuperar la motxilla i a trobar en Charlie. En Lizard té un aspecte que, de primer, no agrada a en Martin, però, a mesura que el coneix, troba que és un noi amb molt bon cor. Tots tres se'n van cap a Plymouth.

Gràcies a la Hen, en Martin recupera la motxilla. S'adona que la noia és una bona amiga, gens perillosa, que es dedica al malabarisme i comença a sentir-se bé amb ella. Assegut en un extrem de l'andana, en un banc, troba en Charlie assegut.

Quan en Charlie s'assabenta de l'existència de la Hen, es posa gelós i provoca que en Martin l'esquivi. En Martin se sent molt mala persona per abandonar-la, però ho fa pel seu germà. La Hen el veu dalt del tren i aconsegueix pujar-hi. Està molt empipada, però finalment és ella qui, altra vegada, els treu de l'embolic quan la revisora vol identificar en Martin perquè la policia els busca. Pugen al tren que va cap a Newquay, no gaire lluny del destí final: Saint Bernards.

La Hen es mostra comprensiva i tendra amb en Martin. Li diu que el vol ajudar i li fa la pregunta que el noi ha estat defugint tota l'estona: "On és el teu germà?"

El capítol *Fugida i exigències* acaba amb una afirmació de la Hen, definitiva per entendre la intriga de la novel·la: "Vas tot sol."

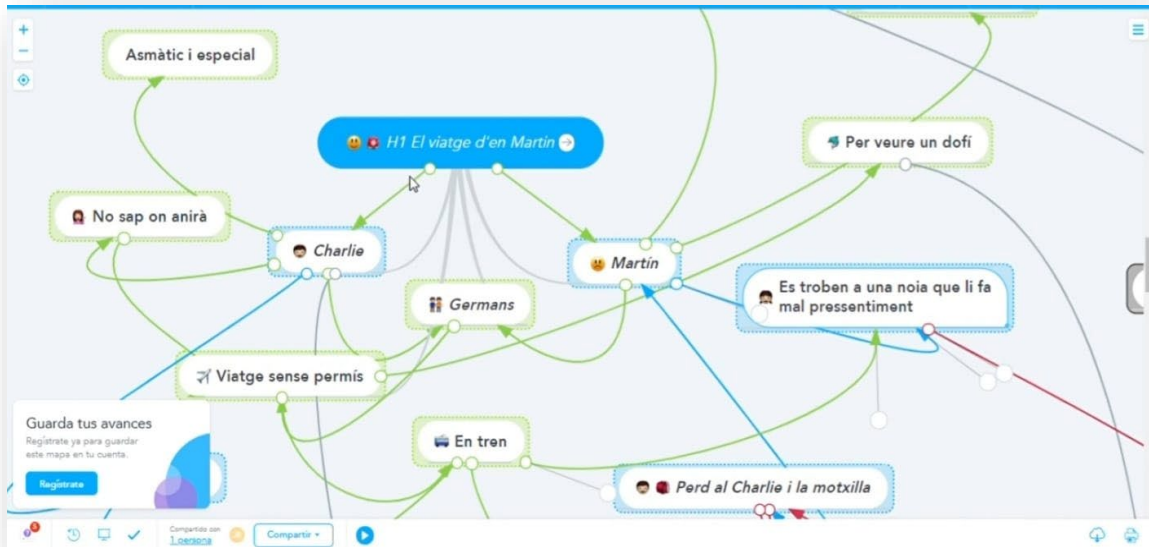
A partir d'aquell moment, com si la Hen li donés el tret de sortida, en Martin parla d'en Charlie i del que va passar en realitat a Saint Bernards catorze mesos enrere. La veritat és que en Charlie es va llançar a l'aigua per salvar el dofí que estava en perill i, a conseqüència de la imprudència, al cap d'uns dies, va morir.

A les set, a l'hora que havien anat a veure el dofí amb en Charlie, la Hen i en Martin arriben a prop del port amb taxi. I la veuen: és femella i ha vingut amb la seva cria. Hi ha, però una altra sorpresa: els pares d'en Martin apareixen de sobte.

Llavors, descobrim el secret de la capsa de galetes omniespecials: contenen les cendres d'en Charlie i en Martin les allibera al mar que tant li agradava.

b. Ara us toca a vosaltres! Resumiu la història 2. Sereu capaços de fer-ho?

- c. Treball cooperatiu: A partir del resum de les dues històries, feu entre tots un mapa mental mitjançant la web [Mindmeister. CreateYourMindMaps Online](https://www.mindmeister.com/).

Una vegada acabats, feu una captura de pantalla i pengeu-los a l'Àlbum de lectura.

- 184. Narrador i personatges.** Extraieu els personatges que s'han empassat el gat i els gos i classifiqueu-los segons siguin: narrador, personatges principals o bé personatges secundaris.

Història 1

Història 2

185. Els espais de la novel·la.

a. La **història 1** transcorre en diversos espais físics. Els podríeu recordar?
Són reals o ficticis?

b. La **història 2** se situa també en un espai físic, però que adquireix un caràcter **simbòlic**. On passa i per què és un espai simbòlic?

186. El temps de la novel·la. Reflexioneu una mica i responeu les qüestions següents:

a. Quant de temps passa des que comença la història 1 fins que s'acaba?

b. De quina manera ens l'explica en Martin? Segueix un ordre cronològic?

c. Quin temps verbal utilitza la veu narrativa?

d. Quant de temps ha passat entre la història 1 i la 2?

b. A banda d'això, en Martin també fa un viatge **iniciàtic**. Un viatge iniciàtic és una experiència en la qual un individu es troba en situacions hostils o adverses que faran que la seva personalitat canviï, després de prendre consciència de si mateix, de la realitat externa o de posseir una missió a la vida, i veu modificat el seu caràcter, esperit o experiència per aconseguir una millora en la seva persona, després d'aconseguir superar un seguit de situacions difícils. Justifiqueu per què en Martin fa un viatge iniciàtic.

189. Temes i subtemes de la novel·la. La novel·la planteja com a tema principal el món de les emocions i, en especial, analitza el procés de dol que produeix la mort, en aquest cas d'un germà, però, a més, hi ha altres temes destacats. Els heu identificat? Us ajudarem a refrescar-los! Completeu les paraules següents:

A__R

____T__

_E_A____E__T__A

O

____T

E__CI__

190. El dol i les emocions. En el llibre, el protagonista passa el que s'acostuma a dir "el dol". Busqueu informació sobre aquest procés emocional. En trobareu [en aquest enllaç](#).

- a. La psiquiatra suïssa, Elisabeth Kübler-Ross va investigar a "*On Death&Dying*", l'any 1969, l'evolució de les persones durant aquest procés. Tot i que la seva durada i ordre varien en cada persona va establir **cinc etapes del dol**. Quines són?

- b. Relacioneu el procés que viu en Martin amb les etapes de la novel·la i amb els estats emocionals:

ETAPA I DEFINICIÓ	EVOLUCIÓ DEL DOL	PÀGINA/PART DEL LLIBRE
Negació	Rebutjar inicialment la idea que algú ha mort pot proporcionar temps extra i permetre que el procés d'acceptació de la nova realitat es produeixi de manera més gradual.	Gran part del llibre (busqueu-ne exemples concrets) i sobretot la pàgina 134

ETAPA I DEFINICIÓ	EVOLUCIÓ DEL DOL	PÀGINA/PART DEL LLIBRE

- c. Una vegada la graella completada i corregida, feu-ne una captura de pantalla i pengeu-la a l'Àlbum de lectura.

191. Aprenentatges. Al llarg de la novel·la, les accions i consells d'uns personatges ajuden a evolucionar a d'altres. Són aprenentatges compartits.

- a. Qui aprèn de qui? Uneix amb fletxes els personatges que, en un moment o altre, modifiquen la seva actitud per influència d'un o uns altres.

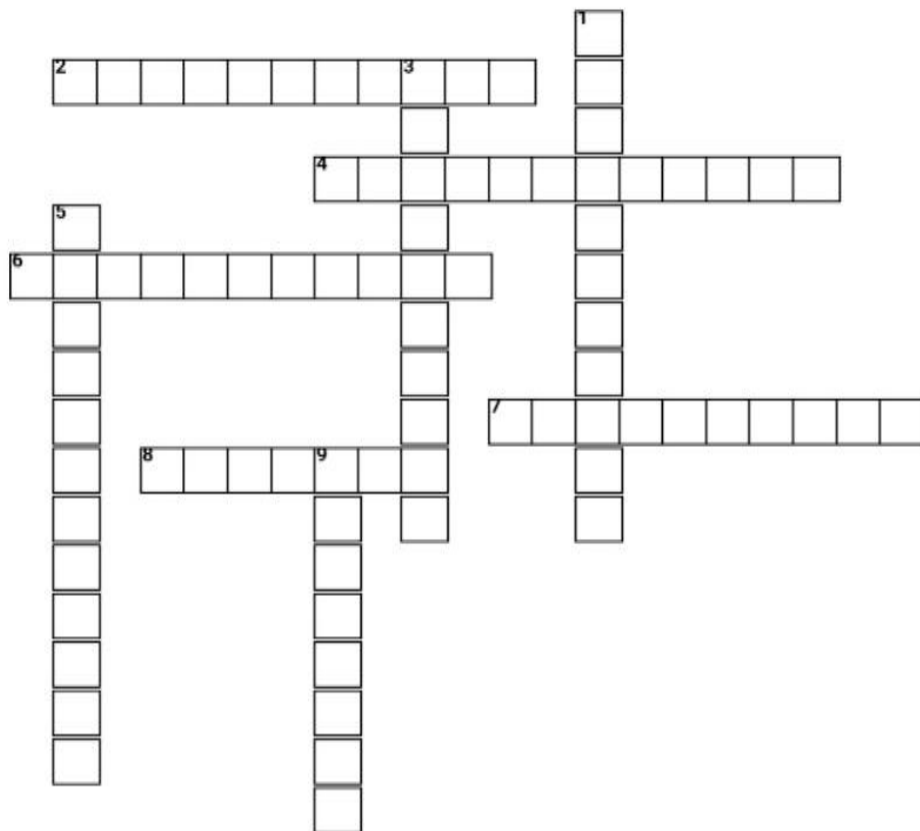
MARE	MARE
HEN	HEN
MARTIN	MARTIN
CHARLIE	CHARLIE
SR. HENDRIX	SR. HENDRIX
WESLEY	WESLEY

- b. Per tot això, la majoria dels personatges que apareixen a la novel·la són personatges plans o rodons? Per què?

- c. Què aprèn en Martin?
- d. Busqueu en aquesta sopa de lletres 11 mots que facin referència a l'evolució i aprenentatge d'en Martin al llarg de la novel·la.

APRENTATGES

www.educima.com

Verticals:

1.La Hen ajuda en Marty sense esperar res a canvi. **3.**Per entendre's i per canviar. **5.**Confiar en nosaltres mateixos/es. **9.**Quan en Marty recorda moments molt bonics compartits amb en Charlie i els seus pares. Una mirada al passat plena d'amor.

Horizontals:

1.Capacitat de resistir i afrontar situacions traumàtiques. **4.**Fermesa i persistència en alguna cosa. **6.**Capacitat de gestionar les emocions que sentim. **7.**Sentir-nos estimats, acceptar-nos tal com som sentir-nos capaços i hàbils. **8.**En Marty es posa al lloc dels pares.

e. Hi ha una persona que ajuda en Martin en tot el procés. Qui és?

f. Com el definiríeu amb una paraula?

g. Què creieu que li ensenya el seu professor? Empleneu aquesta graella:

	SÍ	NO
1. Curiositat per aprendre i amor envers l'aprenentatge.		
2. Ser mentalment més obert.		
3. Enfrontar-se a la vida amb valentia, perseverança i tenacitat.		
4. Controlar les seves emocions i no deixar que els seus sentiments personals influeixin en les seves decisions.		
5. Humilitat i prudència.		
6. L'amor pels altres.		

En definitiva, l'ajuda a usar l'escriptura, a pensar i a rellegir les seves emocions per aprendre a viure.

h. I vosaltres, teniu o heu tingut també un senyor Hendrix?

Per si us vingués de gust llegir: La carta que va enviar Albert Camus al seu professor de primària en rebre el Nobel [CAMUS, Albert. Gràcies mestre.catorze.cat](#) (en català i en francès).

192. Metaliteratura. Com ja hem vist al punt 7, la novel·la planteja com a tema principal el món de les emocions i, en especial, analitza el procés de dol que produeix la mort, en aquest cas d'un germà.

L'escriptura és un recurs que ajuda al protagonista a superar el procés de dol i, sovint, en Martin reflexiona sobre el fet d'escriure; és a dir, fa literatura que parla sobre la pròpia literatura (*metaliteratura*).

Comproveu-ho als poemes i en algunes etapes:

ALS POEMES:

En Martin parla del fet creatiu, del que li aporta i del que aprèn quan ho fa.

- a. Busqueu un fragment de la novel·la que justifiqui que escriure poesia l'ajuda en moments difícils.

Al llarg de la novel·la en Martin escriu **poemes** a les pàgines de la llibreta de ratlles.

- b. Quants poemes hi trobeu i quantes pàgines de la llibreta sense escriure?

- c. Tots el poemes els ha escrit en Martin?

- d. Empleneu la graella següent:

Pàgina	Títol	Autor	Tipus	Idea principal
7	<i>Dofí saltant</i>	Martin	Tradicional	El significat de la vida

e. Busca la definició de les composicions poètiques següents:

✚ Haiku:

✚ Cal·ligràma:

✚ Poesia visual:

✚ *Kenning*:

✚ *Limerick*:

f. Una vegada la graella estigui completada i corregida, feu-ne una captura de pantalla i pengeu-la a l'Àlbum de lectura.

g. Cada creació poètica s'esdevé a partir d'una situació o circumstància determinada que l'envolta. Ens fa conèixer coses difícils de dir. Amb quina poesia us sentiu més identificats o noteu que expressa amb més exactitud alguna de les vostres preocupacions?

EN LES ETAPES:

A continuació, teniu uns fragments de cada etapa relacionats amb cadascun dels poemes de la novel·la.

h. Aprenentatge cooperatiu. Rellegiu-los, seleccioneu-los i subratlleu-los en tres colors diferents segons responguin a cada pregunta:

✚ Què li aporta el fet d'escriure?

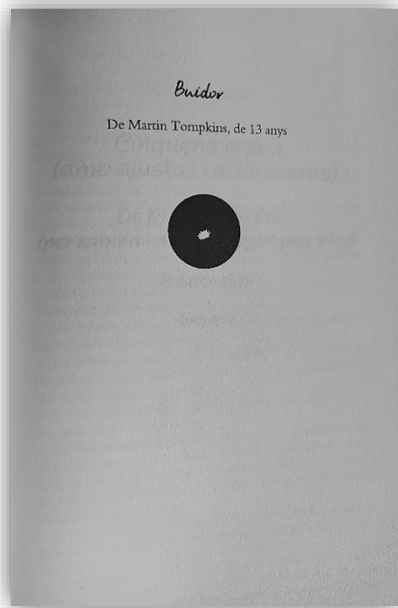
✚ Què vol explicar mitjançant els seus escrits?

✚ Què apren?

Abans de començar, fixeu-vos en model de l'exemple següent que pertany a la cinquena etapa (pàg.143):

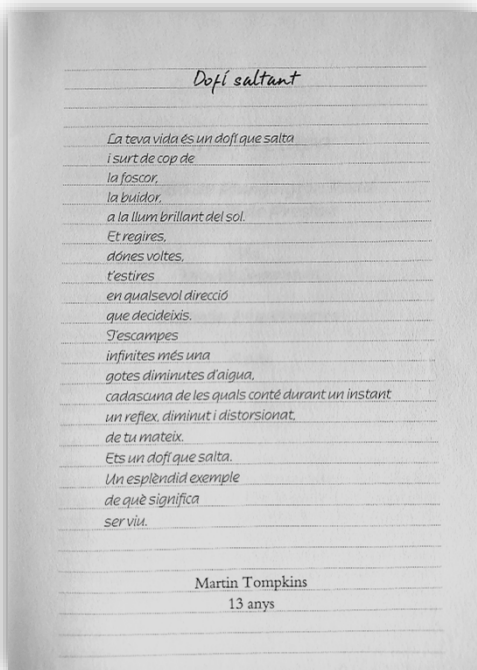
“Enrabiada i en silenci, agafo la llibreta i el bolígraf de la motxilla i intento compondre un poema. Però no puc escriure res més enllà del títol, per tant començo a dibuixar un punt a la pàgina. Després el faig més gros, fent més i més pressió fins que la punta del bolígraf foradada el paper i es poden veure les ratlles de la pàgina de sota. El poema s'havia de titular Buidor perquè és com em sento ara mateix. El senyor Hendrix segurament es miraria el punt i el forat i diria «Ben fet. A mi em sembla una representació força bona de la buidor». Però en realitat això no és cap consol.” pàg. 147-

148

- **Què li aporta el fet d'escriure?** Desfogar-se i ser conscient de les seves reaccions emocionals.
- **Què vol expressar mitjançant els seus escrits?** Com se sent en aquell moment.
- **Què aprèn?** L'anima a seguir expressant les seves emocions, a confiar en ell i tenir més bon autoconcepte.

PRIMERA ETAPA. POEMA INICIAL (pàg. 7)

“Al club de poesia de l’escola, de vegades el senyor Hendrix fa un joc com a escalfament. Has de parlar d’un tema durant trenta segons sense aturar-te ni repetir-te. Això és el que jo en diria d’en Charlie:

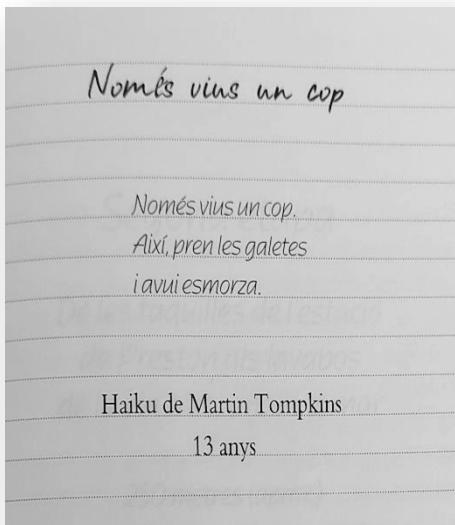
«Ull mandrós, cap enorme, ronca com un hipopòtam, sovint està malalt, té uns gustos de menjar estranyíssims, una memòria terrible, sempre sense alè per l’asma, escanyolit, descarat, incapaç de fer res tot sol o de concentrar-se més de dos segons, amb el cervell capgirat, totalment incapaç de copsar el perill.

Indubtablement el meu millor amic en tot el món».” (pàg. 11)

“Necessito conservar la calma i ser positiu, i per això, durant la resta del trajecte al centre, intento escriure un poema mentalment.” (pàg. 20)

SEGONA ETAPA. POEMA (pàg. 21)

“Trec de la motxilla la llibreta amb el dibuix d’un dofí a la tapa. Gairebé ja està acabada (potser li queden vuit pàgines) i per això trigo una mica a trobar una pàgina buida. Plego la tapa cap enrere i escric a corre-cuita el poema que m’he pensat mentre anava cap al centre. Un haiku. Cinc síl·labes. Set síl·labes. Cinc síl·labes. Tal com el senyor Hendrix em va ensenyar al club de poesia. Té alguna cosa simètrica i endreçada que em tranquil·litza, em diu que tot va bé. En si

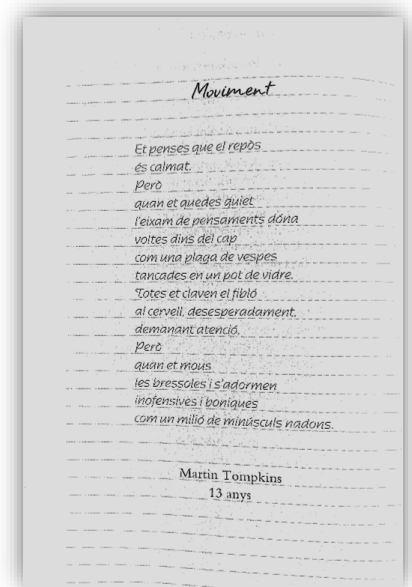
mateix, el poema és una estupidesa sobre galetes. No és dels millors que he escrit. Però el fet d’escriure’l i concentrar-me en la punta del bolígraf que es mou per la pàgina fa que les preocupacions s’esvaeixin.” (pàg. 32)

“(…) Inventar-me poemes sempre em deixa amb el cap més clar, encara que no sigui cap geni, en això. El senyor Hendrix troba que és la millor manera de treure’s les cabòries del cervell. Diu que quan està estressat escriu poemes mentre fa la vertical.” (pàg. 33)

TERCERA ETAPA (a). POEMA (pàg. 36)

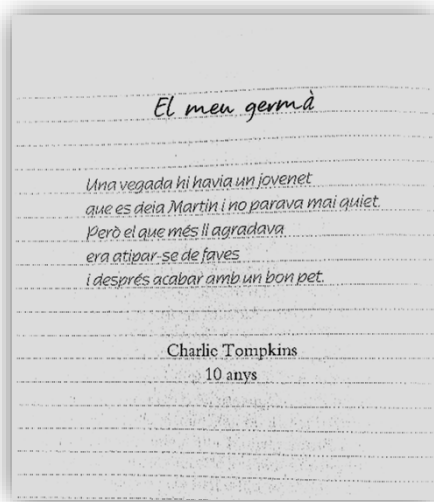
“(…) jo també estic molt content i alleujat d’estar en marxa. De fet, el senyor Hendrix segurament diria que ara estic eufòric.

El fet de pensar en el senyor Hendrix em fa recordar un poema que vaig escriure al club de poesia l’altre dia, sobre com el moviment et pot anar bé. Va dir que era el millor que havia escrit fins ara; de fet, va dir que havia «fet un tomb» amb la meua poesia. Em va fer un munt

de preguntes i després va telefonar a la mare per explicar-l'hi tot. El senyor Hendrix m'agrada, però això no em va fer gaire gràcia: la mare ni tan sols sap que vaig al club de poesia; és el meu secret. Aquell vespre ella també em va voler fer un munt de preguntes sobre el poema, a l'estil de les mares, però m'adonava que en el fons no hi posava ganes." (pàg. 42)

TERCERA ETAPA (b). POEMA (pàg. 54)

“—Què fas? —dic, una mica massa severament, mentre li trec la llibreta de les mans. (...)

—Escric un poema—respon—. Igual que tu. Ei! No sabia que escrivissis poesia, germanet.

Sense dir res, miro un segon el poema. És un limerick que tracta de mi i les faves. Potser l'hauria trobat divertit si no fos pel pànic, el mareig i el fet que intento enfadar-me amb ell per haver desaparegut". (p. 57)

“(...) Mentrestant, en Charlie estira el braç i tanca la llibreta per poder veure la tapa.

—Un moment. No m'havia fixat en el dibuix del dofí—diu—. És un dels que he fet jo! D'on l'has tret?

Arronso les espatlles, una mica avergonyit.

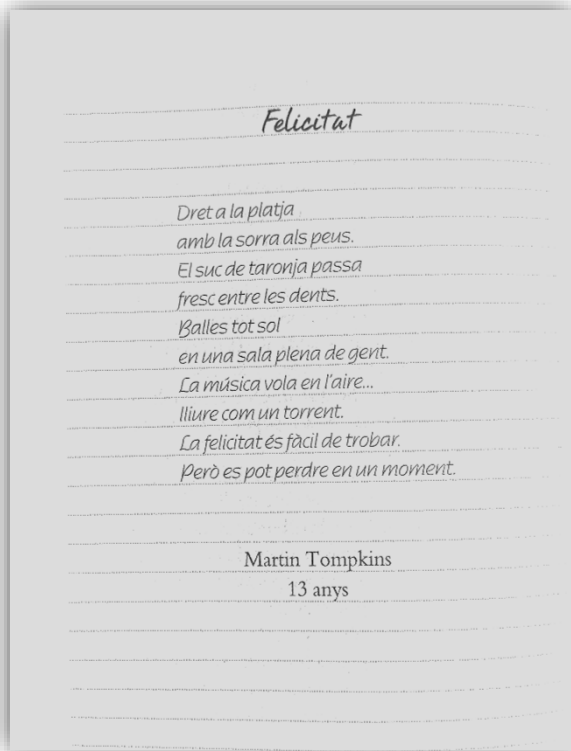
—El vaig retallar del teu bloc, el vaig enganxar a la tapa i després la vaig cobrir amb plàstic adhesiu. Em va semblar molt guapa.

La llibreta era només una llibreta normal de l'escola, amb la tapa verda, que el senyor Hendrix em va donar per escriure-hi els meus poemes. La volia guarnir una mica. En Charlie no parava de dibuixar dofins quan l'any passat vam anar a Saint Bernards, i per això em fan pensar en les vacances." (pàg. 59-60)

QUARTA ETAPA (a). POEMA (pàg. 68)

“El senyor Hendrix em va dir que busqués un lloc tranquil, agradable i serè per escriure poesia. Segur que no estava pensant en aquest tren, així que no crec que el

poema sigui gran cosa. Vull dir que comença prou bé, però acaba parlant de música que vola lliure com un torrent, una cosa completament suada. (I d'altra banda, tampoc no estic segur que el vestíbul d'una estació es pugui considerar una sala.) A més, he de córrer una mica massa amb l'últim vers i el final m'acaba sortint trist.

Sé que el senyor Hendrix diria alguna cosa com ara: «Ei, no pateixis. Un poema sincer sempre és millor que un bon poema». Però era sincer, aquest poema? Per què hi havia de posar aquest últim vers tan estrany?» (pàg. 76)

QUARTA ETAPA (b). POEMA (pàg. 86)

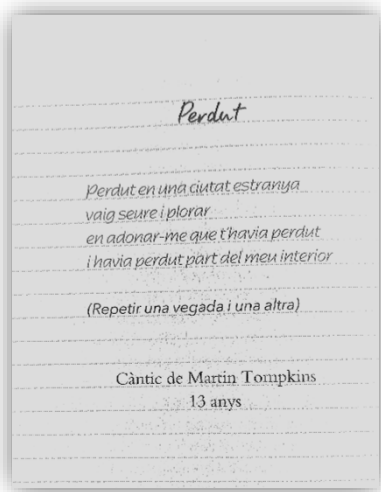
«Tot va bé», em dic. «Escriu un poema. Això t'ajudarà. No, encara millor, llegeix els poemes antics. Així no et distrauràs gaire, i li pots anar donant una ullada de tant en tant».

La llibreta s'obre automàticament per la tercera o quarta pàgina, que devia ser per on ella l'ha plegat. És un del meus primers poemes del curs passat, just de quan vaig començar el club de poesia. És un de força estrany sobre una duna. Només que no parla d'una duna. Parla del meu cervell. Em recordo que aleshores no el volia ensenyar al senyor Hendrix. De seguida que el vaig acabar, vaig tancar la llibreta de cop. Ell simplement va dir: «No passa res... ho entenc. De vegades els poemes que

escrius revelen coses que t'agafen per sorpresa». Quan finalment li vaig donar permís per llegir-lo, fa unes quantes setmanes, em va donar copets a l'esquena, després va passar a les coses més recents i va dir: «Mira com has progressat».

Personalment, no creia que el poema de la duna fos tan dolent. Però això no vol dir que volgués que la Noia Enrabiada el llegís.” (pàg. 92-93)

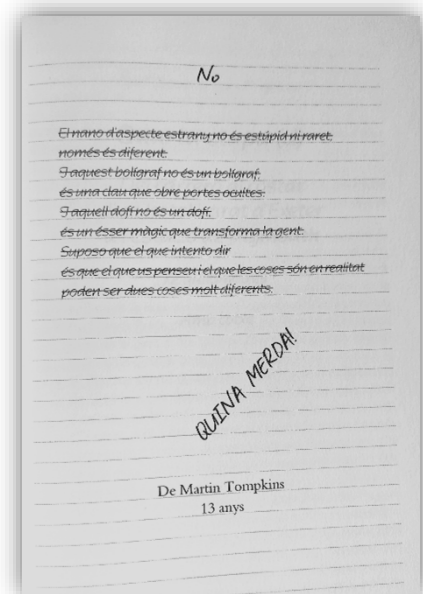
QUARTA ETAPA (C). POEMA (pàg. 100)

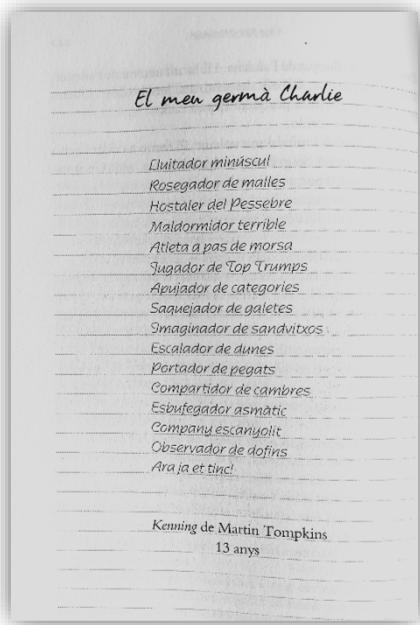
“PLORO I PLORO, I UNA RIMA se'm comença a formar al cap. Parla d'estar perdut, però no puc passar dels primers versos; són com un bucle infinit. És un càntic silenciós: «En Charlie, l'he perdut. La motxilla, l'he perdut. Joestic perdut». I en més d'un sentit.” (pàg. 105)

QUARTA ETAPA (d). POEMA (pàg. 113)

“(…) Això és una mostra que no s'ha de jutjar mai la gent pel seu aspecte. Em recorda un poema que vaig escriure fa temps sobre com mirem les coses. Aleshores no em va agradar, de manera que el vaig ratllar i vaig gargotejar «QUINA MERDA» a sota. Però ara té sentit, suposo. El senyor Hendrix no em va deixar estripar el full de la llibreta. Va dir que la poesia tracta de les emocions i que el gargot mostra que aleshores jo estava frustrat i enfadat, i

que de fet està molt bé deixar-ho tal com està. M'agrada el senyor Hendrix." (pàg. 118)

CINQUENA ETAPA. POEMA (pàg. 130)

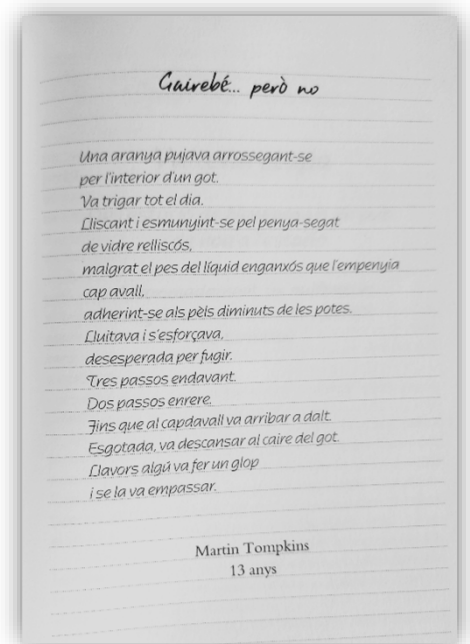
No trobem referències d'aquest poema en els capítols entre els quals queda inserit.

a. Digueu en quin moment l'escriu i per què us sembla que ho fa:

VUITENA ETAPA. POEMA (pàg. 183)

"DECIDEIXO ESCRIURE UN POEMA. No me n'havia adonat fins ara, però he arribat a la penúltima pàgina de la llibreta. Estic a punt de començar, amb el bolígraf planant damunt el full, quan torna a venir la Hen. No fa gaire bona cara. (...)

La Hen m'està dient alguna cosa. La veu d'en Charlie continua xerrotejant. Sé que potser no és el millor moment, però abans que pugui fer-hi res, el bolígraf comença a rascar la pàgina. M'he posat a escriure un altre poema, sobre l'aranya d'en Charlie. Em

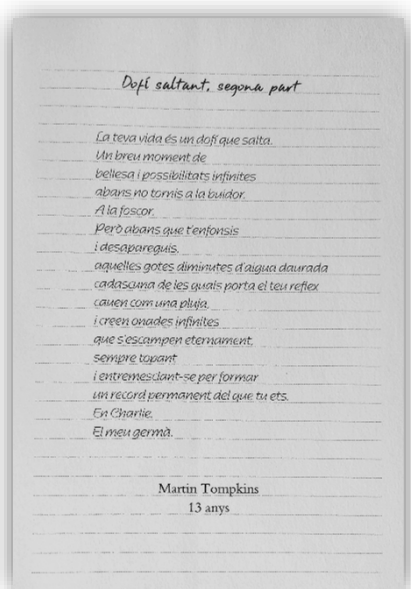

començo a trobar millor, encara que el poema bàsicament sigui sobre la inutilitat de tot.

Escriure és el que més m'ha servit per afrontar tot el que ha passat en el darrer any. És l'única manera que tinc de treure fora els pensaments. Quan finalment vaig tornar a l'escola, quan ja feia tres setmanes que havia començat el trimestre, anava pels passadissos i les aules com una mena de fantasma. Llavors un dia el professor de llengua, el senyor Hendrix, em dir que l'anés a veure. Em va explicar que havia tingut una idea. Un club de poesia amb només un membre: jo. Al principi vaig pensar que era una estupidesa, però em va dir que podia passar pel seu despatx sempre que em vingués de gust, tant si ell hi era com si no. Fins i tot ho havia arreglat amb el meus professors. Si simplement necessitava sortir discretament d'alguna classe, ho podia fer. Sempre que em dedicués a escriure, a ell tant li feia. Fins i tot em va donar una llibreta verda de l'escola. Li vaig preguntar si la podia decorar i em va contestar «Endavant les atxes», que és una de les seves expressions característiques. Hi vaig enganxar l'últim dibuix d'en Charlie a la tapa i després el vaig tapar amb folre adhesiu per protegir-lo.

Sense els poemes, sense el senyor Hendrix, no hauria sobreviscut a aquest any.”
(pàg. 187-188)

NOVENA ETAPA. POEMA (pàg. 207)

La darrera frase de la novel·la és: *Ara ja sé que dirà el meu poema final*. A continuació hi ha *Dofí saltant, segona part*.

- Què ha après en Martin?
- Quina conclusió en podeu treure del poema?

- c. Fixeu-vos que la novel·la comença amb una primera part d'un poema i l'acaba amb la segona. Ambdós tenen el mateix títol i serveix per començar i acabar-la. Podem dir per tot això que la novel·la té un **final tancat**.

TEMPS DE SILENCI

Hi ha moments en què en Martin es bloqueja i no sap què escriure, llavors trobem la pàgina de la llibreta sense cap anotació.

- a. Per què creieu que li passa?
- b. Heu sentit a parlar mai de la Síndrome de la pàgina en blanc? De què es tracta?

Cinquena etapa (2):

(pàg.159)

Sisena etapa:

(pàg. 171)

Vuitena etapa:

(pàg. 193)

Hi ha altres moments durant la novel·la en què en Martin directament esmenta aquests moments. Són silencis que responen a estats d'ànim diferents. Sabríeu dir quina emoció transmeten en cada frase?

- ✚ *Ens vam estar segles allà drets, sense dir res, fins que vaig trencar el silenci.* (pàg. 50)
- ✚ *He d'omplir el silenci.* (pàg. 67)
- ✚ *Ens vam quedar allà asseguts en un silenci incòmode durant deu minuts més.* (pàg. 139)

✚ *La cara del pare està horrorosament distorsionada pel pànic. La mare crida. Udola... Un silenci horrible. (pàg. 166)*

193. Recopilem informació!

a. Per relacionar el fet d'escriure poesies a la llibreta de ratlles i la reflexió que en fa durant la novel·la, completeu les caselles buides de la graella que teniu a continuació:

Etapas	Què aprèn?	Què li aporta el fet d'escriure?	Què vol explicar mitjançant els seus escrits?
1a	Joc d'escalfament	Conservar la calma i ser positiu.	Descriure en Charlie.
2a	A fer un haiku.		
3a (a)	A posar nom a les emocions.		
3a (b)		Recordar (Saint Bernards).	
4a		Comprèn que cada detall o fet	

Etapas	Què aprèn?	Què li aporta el fet d'escriure?	Què vol explicar mitjançant els seus escrits?
		pot ser objecte d'un poema.	
4a (b)	Rellegir els poemes que fa és tan important com fer-ne de nous.		
4a (c)			
4a (d)			
5a			Com se sent en aquell moment.
5a (2)			
6a			

Etapes	Què aprèn?	Què li aporta el fet d'escriure?	Què vol explicar mitjançant els seus escrits?
7a			
8a			
9a		L'ajuda a ser conscient del que ha viscut i a tancar les ferides.	

b. Una vegada acabada i corregida feu-ne una captura de pantalla i pengeu-la a l'**Àlbum de lectura**.

c. Després del que acabeu de veure, quines diríeu que són les virtuts i fortaleces d'en Martin:

Virtuts i fortaleces del protagonista	SÍ	NO
<u>Saviesa i coneixement:</u> Creativitat Curiositat Obertura mental (judici, pensament crític) Amor per l'aprenentatge		

Virtuts i fortaleces del protagonista	SÍ	NO
Perspectiva (saviesa)		
<u>Coratge:</u> Valentia Perseverança Integritat (honestedat, autenticitat) Vitalitat (ànim, energia, vigor)		
<u>Humanitat:</u> Amor (capacitat d'estimar i ser estimat) Amabilitat (compassió, generositat) Intel·ligència social (emocional i personal)		
<u>Justícia:</u> Ciutadania (responsabilitat social, lleialtat) Sentit de la justícia Lideratge		
<u>Moderació:</u> Capacitat de perdonar, misericòrdia Modèstia, humilitat Prudència (discreció) Autocontrol, autoregulació		
<u>Transcendència:</u> Apreciació de la bellesa i l'excel·lència (admiració i sorpresa) Gràtitud		

Virtuts i fortaleeses del protagonista	SÍ	NO
Esperança (optimisme, projecció cap al futur)		
Sentit de l'humor (capacitat de diversió)		
Espiritualitat (sentit de la vida)		

- d. I les vostres? Empleneu la vostra graella particular. Parleu-ne en grup.
- e. Una vegada emplenada, feu-ne una captura de pantalla i pengeu-la a **l'Àlbum de lectura**.
- f. Per si us vingués de gust: [NOGUERA, Laia. Que me'n recordi. \[projecte Poesia Dibuixada\]](#)

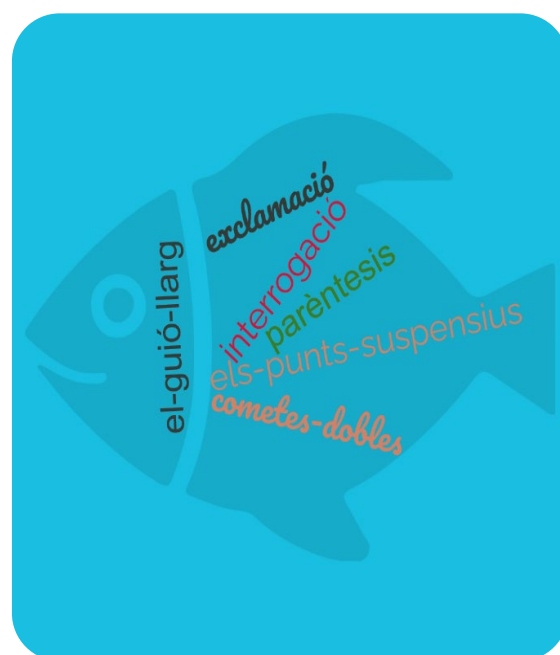
194. Recursos i tècniques narratives. Quins recursos i tècniques narratives heu vist a la novel·la? Completeu la graella següent:

1. Enuncia fets que s'esdevindran més endavant.	
2. El tema es desvia o s'allunya de l'assumpte principal per explicar-nos algun fet del passat.	
3. Refresca els fets perquè el lector no es perdi.	
4. Salt enrere per introduir-nos la història 2.	
5. Acabament brusc d'un capítol.	
6. En forma de diàleg.	
7. De llocs i de la Hen, d'en Charlie (de tres maneres). Subjectives i objectives.	

8. conflicte intern del protagonista (emocions, reaccions emocionals...) que es planteja en la consciència del personatge.	
9. Moment que s'hi expressa amb la màxima intensitat el conflicte central que es planteja.	
10. Consisteix a atribuir qualitats humanes a éssers no racionals, objectes, fenòmens naturals...	
11. Dir el contrari del que es vol afirmar o si és més mordaç, incisiva, de vegades fins i tot cruel...	

b. Una vegada completada, feu-ne una captura de pantalla i pengeu-la a **l'Àlbum de lectura.**

195. Signes gràfics. Recordeu quins signes gràfics heu treballat o teniu memòria de peix? Enumereu-los i expliqueu-ne els diversos usos, ajudant-vos del núvol que teniu a continuació:

198. Les tipologies textuals i els gèneres discursius. Quina varietat de gèneres i tipologies textuals han sortit al llarg de tota novel·la?

a. Llegiu-ne atentament la diferència:

Tipologia textual

A partir de les característiques internes, gramaticals o bé estructurals, els textos es poden classificar en: narratius, descriptius, explicatius, argumentatius, instructius, predictius, conversacionals...

Els gèneres discursius

Varien segons: el propòsit comunicatiu, el receptor que els llegeix o escolta i el context social en què es produeix el missatge. Exemples de gèneres: una notícia periodística, un article, un discurs, unes instruccions, una piulada a la xarxa, l'entrada d'un bloc...

b. Al llarg de la lectura n'heu reconegut i interpretat un quants. Altres vegades els heu hagut de planificar, escriure, revisar i corregir. I, finalment, n'hi ha que els heu hagut de produir oralment. Feu-ne memòria entre tots i escriviu-ne una pluja d'idees a la pissarra.

c. Feu, per parelles, un núvol per a cada tipologia textual que hàgiu treballat, ja sigui de manera oral o escrita, en grup o individual. Una vegada acabada, feu-ne una captura de pantalla i pengeu-la a l'Àlbum de lectura.

199. D'amor i mort. En aquesta activitat trobareu algunes propostes que aborden aquestes temàtiques de la novel·la.

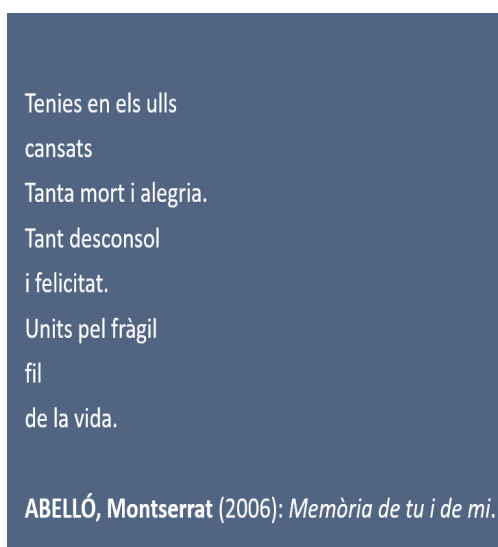
a. [Sònia Moll recita Ha entrat la mort al rebedor de casa.](#)

➤ Ha entrat la mort al rebedor de casa.

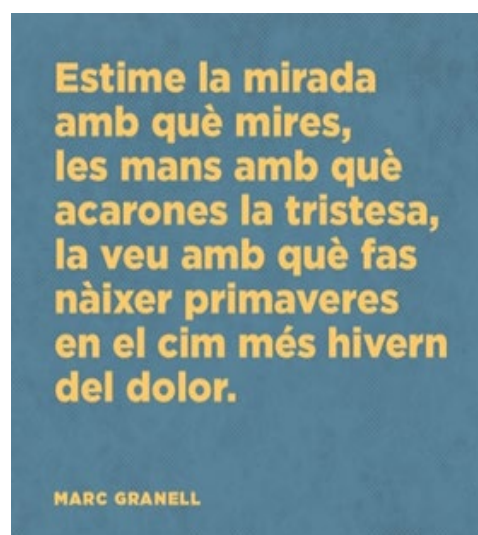
➤ Ha entrat la mort al rebedor de casa, i no ha marcit les flors. Tampoc no s'ha espatllat la rentadora, ni s'han fos les bombetes, ni s'han

quedat dringant les copes al prestatge. S'ha presentat la mort i no quedaven ja ni cordes fluixes ni passes vacil·lants amb pànic de l'abisme. La mort ha entrat lliscant per la finestra entreoberta, anunciada pels trons i la tempesta insòlita d'una matinada de juliol, i jo m'he arrezerat a l'ombra de la vida i t'he estimat per sempre els ulls desorientats, la pal·lidesa extrema de la pell, les mans *rendides* sota els llençols asèptics. La mort s'ha presentat sense trucar a la porta i li he pogut fer un lloc enmig de les costelles, no gaire lluny del cor, on encara hi ha l'eco de la seva veu que canta la cançó, *Qué grande que viene el río, qué grande se va a la mar*, i la sang que em bombeja, impacient, amb una ànsia incansable de viure. Amb una ànsia incansable de viure. Amb una ànsia incansable de viure.

b. [Escolteu:](#)

c. Llegiu:

d. Visioneu: [Tu pensa en mi de Coco en català \(Remember me\)](#) La versió en català de *Remember Me*, de la pel·lícula de Disney "Coco", traduïda i adaptada per Lluís Comes. La canten Pep Papell i Estel Tort, acompanyats per la guitarra de Marc Sambola. També teniu la versió original en anglès, *Remember me*, interpretada per Gael García Bernal, Gabriella Flores i Libertad García Fonzi: [Remember Me from the movie Coco](#)

f. Emocioneu-vos! Totes les emocions ens han de visitar, però cap ha de quedar-nos per sempre. És important donar-los la benvinguda quan apareixen i també deixar-les anar.

 [MARTÍ I POL, Miquel. El fugitiu. Judith Neddermann](#)

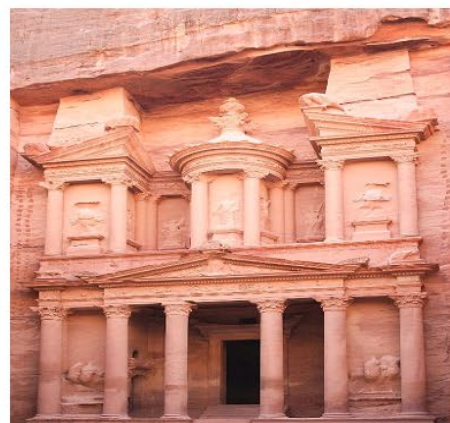
 [CAPDEVILA, Carles. L'hora de l'adéu.](#)

g. Busqueu-ne altres exemples, de poesia o prosa poètica, en d'altres llengües.

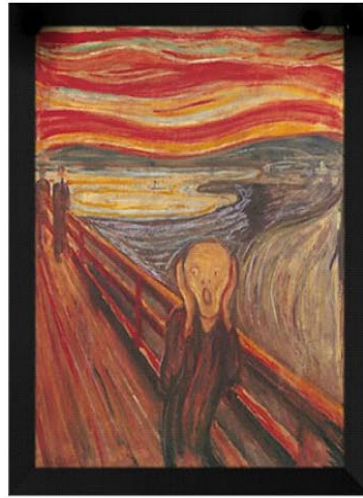
h. D'entre totes les composicions que heu treballat, trieu-ne una i graveu-vos utilitzant l'extensió [Talk and Comment](#) que permet enregistrar notes de veu que es desen en una direcció URL que es pot enganxar en: un correu electrònic, un comentari de Drive o penjar-lo a l'Àlbum de lectura. Després autoavalueu-vos amb la [rúbrica de lectura en veu alta](#).

i. Trieu-ne una i feu la vostra Poesia Dibuijada.

200. Emocions. Compareu les següents imatges i experimenteu!

Fixeu-vos que les emocions ho embolcallen tot!

- a. Escolliu, de manera individual, una imatge de les que acabeu de veure. Penseu què us comunica, quines emocions us transmet. Després expliqueu-ho als vostres companys i companyes.

(Podem aprofitar per saber si en coneixen l'autor, el títol...)

- b. Busqueu-ne d'altres que us agradin o us emocionin.
- c. Treball individual de màscares. Feu una màscara amb cartolina que expressi el sentiment que us ha provocat el desenllaç del llibre. Podeu utilitzar materials diversos: cartolina blanca, gomes elàstiques, tisores i llapis o retoladors de colors.
- d. Expressem sentiments amb el cos. Seguiu aquestes instruccions:
- ✚ Feu grups de 4. El primer grup esperarà que la resta d'alumnes es pensin un sentiment que ells hauran de representar fent una "fotografia".
 - ✚ Per exemple: si diuen "alegria", el grup, de manera improvisada, i sense parlar entre ells, s'hauran de col·locar a la fotografia de manera que s'entengui que estan contents.
 - ✚ Un rere l'altre, els grups aniran construint aquestes imatges estàtiques i els comentarem entre tots.
 - ✚ Amb un mòbil, farem algunes fotografies per deixar constància del treball realitzat.
- e. Recordeu les set emocions més importants? [Trieu una emoticona](#) per a cada família emocional:

- f. Creeu un adhesiu personalitzat, amb l'expressió que considereu que us defineix millor, per a utilitzar al WhatsApp. Llegiu-ho aquí: [Com fer els teus stickers \(adhesius\) per a WhatsApp](#)
- g. Completeu aquest qüestionari sobre les emocions. Les afirmacions següents són vertaderes o falses? Poseu-vos a prova!

	V	F
1. El món de les emocions és molt gran, ens regeix en tot moment i són presents en moltes coses.		
2. Les emocions són un recurs inestimable per ajudar-nos a prendre decisions i actuar.		
3. Sentir emocions forma part de l'equipatge biològic necessari per a la supervivència de l'espècie (sigui per la perillositat que comporten o, al contrari, pel seu potencial plaent).		
4. La intel·ligència emocional no ens ajuda a donar millor resposta a les diferents situacions, fent-nos competents per identificar-les i regular-les.		
5. Les emocions són "corporals" i necessàries per viure i relacionar-se.		
6. Les emocions i el pensament no estan relacionades.		

7. Sempre que tinc una emoció, tinc un pensament associat que influeix en què l'emoció sigui agradable o desagradable.		
8. No hi ha emocions "bones" i "dolentes", sinó emocions adequades o no adequades.		
9. No hi ha molts graus, intensitats i matisos en les nostres emocions.		
10. Són set, les emocions principals o primàries: POR, IRA, ALEGRIA, SORPRESA, AMOR, FÀSTIC i TRISTESA.		
11. Donar espai per sentir, sigui el que sigui, és vital.		
12. Totes les emocions ens han de visitar, però cap ha de quedar-nos per sempre. És important donar-los la benvinguda quan apareixen i també deixar-les anar.		
13. No cal conèixer-les ni aprendre a gestionar-les.		
14. Identificar les nostres emocions, sentiments i pensaments a les situacions viscudes cada dia/moment (Autoconeixement).		
15. Regular-les. Decidir què fem amb aquestes emocions (Autoconsciència emocional).		

16. Procurar treballar l'autoestima, l'actitud positiva davant la vida i responsabilitat (Autonomia emocional).		
17. Saber-nos relacionar bé amb els altres i entendre les altres persones (Competència social)		
18. La relació amb els altres és plena d'emocions, i conèixer algunes "tècniques" com l'empatia, l'assertivitat i l'escolta activa, ens faran la vida més plaent.		

201. L'autoconeixement i l'autoestima. Reflexioneu i responeu aquestes preguntes amb sinceritat:

- ✚ Sovint proveu coses que us resulten difícils?
- ✚ Les persones més properes us animen constantment perquè feu coses?
- ✚ Com us sentiu i què feu quan alguna cosa no ha sortit com havíeu previst?
- ✚ A classe, us costa molt donar la vostra opinió? Teniu por de fer el ridícul?
- ✚ Feu sovint aportacions i no us importa gaire que no es tinguin en compte?

Preguntes per a la reflexió:

- ✚ Quan us sentiu encallats en alguna qüestió, tendiu a parlar-ne amb les altres persones?
- ✚ Si algunes situacions no desitjables es repeteixen a la vostra vida, us plantegeu quin paper hi jugueu per fer que passin?
- ✚ Busqueu la solució als vostres problemes en activitats evasives?
- ✚ Quan se us acumula la feina, voldríeu "desaparèixer"?
- ✚ Quantes vegades penseu "per què m'hi he embolicat"?

Per si us ve de gust i ho considereu adient: Tota jo, de Sònia Moll [projecte Poesia Dibuibxada]

202. Tasca de síntesi. Ens han demanat que col·laborem en l'elaboració d'un contingut per a la pàgina web de l'escola. L'**objectiu** principal és que produïu, de manera autònoma, un text multimodal que expressi un concepte après sobre el món de les emocions.

Us caldrà ordenar la informació, sintetitzar-la i reflexionar-hi per arribar a fer-ne una bona tria i convertir idees petites en grans accions. Sobre un dels termes triats i mitjançant quatre fotos fetes per vosaltres, un escrit i una música per fer-ne un vídeo.

L'autoconeixement, la capacitat d'escollir i d'imaginar seran importants. Després de fer els textos individualment, els compartireu i els treballareu col·lectivament. D'aquesta manera, pensareu i repensareu emocions que no havíeu percebut abans o que necessitàveu tornar a pensar tots junts. Aquest procés us ha de permetre comprendre millor el món que us envolta, la relació amb el altres i amb vosaltres mateixos per construir un món millor.

203. Altres opcions i propostes de tasca de síntesi per triar, remenar i escollir la que considereu més adient!

- a. Com heu vist a la història 2, l'espai no només és físic, sinó que també adquireix un caràcter **simbòlic**. Trieu el vostre espai simbòlic. Feu-ne un escrit, graveu-lo amb el mòbil, feu-ne un vídeo i pengeu-lo al *padlet*.
- b. Creeu atractius qüestionaris [Kahoot](#) per avaluar o comprovar el que heu après.
- c. Gravar, editar i compartir petites píndoles en forma de podcast [Audacity](#) o [Soundcloud](#)
- d. Crear i publicar un blog [Blogger](#).

e. Feu de booktubers i engresqueu a d'altres companys i amics a llegir el llibre. Aquí en teniu alguns tutorials:

 [TV3 - Generació Digital - Què són els "booktubers"?](#)

 [COM FER UN BOOKTUBER?](#)

204. L'àlbum de lectura. I per acabar reviseu l'Àlbum de lectura:

 Mireu que hi hagi tot el material.

 Organitzeu-lo i milloreu-lo.

 Afegiu-hi les metacognicions.

 Finalment, compartiu-lo amb el professor i amb els vostres companys mitjançant un codi QR.

205. Activitats d'ampliació. Algunes propostes interessants i motivadores:

1. Aprofundiu en el tema emocional amb el visionat de la pel·lícula: [The Giver-Tràiler](#) (en versió original).

SINOPSI: *The Giver* explica la història d'un món perfecte on tots els seus habitants són feliços de forma artificial. Els que es troben al poder han eliminat qualsevol motiu que pogués suposar un enfrontament o discussió, i la societat està completament controlada i regulada per normes estrictes. A més a més, els sentiments i la diferenciació racial ja no formen part d'aquesta nova perfecció.

Dins aquest món, hi ha un grup de savis que són els encarregats d'assignar a cada habitant una professió segons les seves qualitats i habilitats. Jonàs és un jove adolescent que rep una missió secreta i diferent de totes les altres; és el receptor de memòries. Gràcies a això comença a descobrir diferents sensacions i sentiments que ningú més no pot percebre, cosa que el porta a adonar-se del fals món en què està sumida la societat i intentarà canviar el seu futur.

Més informació: [Un món sense colors ni sentiments – Les Rades Grises -](#)

2. Feu un passeig per les emocions de la mà dels millors compositors. Per exemple: VEGA I ROFES, AINA. **Melodies de l'ànima –en quatre estacions-**. Angle editorial 2020.

©Craig Strachan - www.notesfromthecape.com